

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 26 sierpnia 2005 r.

Nr 163

TREŚĆ:

Poz.:

USTAWY:

- 1361** — z dnia 30 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy — Prawo o adwokaturze i niektórych innych ustaw 9913
- 1362** — z dnia 27 lipca 2005 r. o przeprowadzaniu konkursów na stanowiska kierowników centralnych urzędów administracji rządowej, prezesów agencji państwowych oraz prezesów zarządów państwowych funduszy celowych 9944
- 1363** — z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy — Kodeks karny, ustawy — Kodeks postępowania karnego i ustawy — Kodeks karny wykonawczy 9954
- 1364** — z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy — Prawo budowlane oraz o zmianie niektórych innych ustaw 9958

1361

USTAWA

z dnia 30 czerwca 2005 r.

o zmianie ustawy — Prawo o adwokaturze i niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 26 maja 1982 r. — Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1058, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, ustawę z dnia 14 lutego 1991 r. — Prawo o notariacie i ustawę z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1069 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152 oraz z 2004 r. Nr 34, poz. 303, Nr 62, poz. 577 i Nr 202, poz. 2067.

1) w art. 4 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przepis ust. 1 nie stanowi przeszkody do świadczenia pomocy prawnej, o której mowa w ust. 1, przez osoby posiadające wyższe wykształcenie prawnicze, z wyjątkiem zastępstwa procesowego, chyba że osoby te działają na podstawie art. 87 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego w charakterze pełnomocnika pozostającego w stałym stosunku zlecenia, jeżeli przedmiot sprawy wchodzi w zakres tego zlecenia, bądź też sprawującego zarząd majątkiem lub interesami strony.”;

- 2) w art. 4a uchyla się ust. 2;
- 3) w art. 21 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Adwokat świadczy pomoc prawną z urzędu w okręgu sądu rejonowego, w którym wyznaczył swoją siedzibę zawodową. Przepis art. 71c stosuje się odpowiednio.”;
- 4) w art. 47 uchyla się ust. 1;
- 5) w art. 58:
a) dodaje się pkt 11a w brzmieniu:
„11a) uchwalanie zasad zwalniania aplikantów od ponoszenia w całości lub w części opłaty rocznej, a także odraczania jej płatności lub rozkładania jej na raty,”;
- b) w pkt 12 lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) zasad odbywania aplikacji adwokackiej,”;
- 6) w art. 65:
a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) ukończył wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej,”;
- b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) odbył w Rzeczypospolitej Polskiej aplikację adwokacką i złożył egzamin adwokacki, z zastrzeżeniem art. 66 ust. 1a.”;
- 7) w art. 66:
a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Wymogu odbycia aplikacji adwokackiej i złożenia egzaminu adwokackiego nie stosuje się do:
1) profesorów i doktorów habilitowanych nauk prawnych,
2) osób, które zdały egzamin sędziowski, prokuratorski, radcowski lub notarialny.”;
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a—1c w brzmieniu:
„1a. Do złożenia egzaminu adwokackiego przed komisją, o której mowa w art. 75a ust. 1, bez obowiązku odbycia aplikacji adwokackiej, mogą przystąpić:
1) doktorzy nauk prawnych,
2) osoby, które po ukończeniu wyższych studiów prawniczych były zatrudnione na podstawie umowy o pracę na stanowiskach związanych ze stosowaniem lub tworzeniem prawa przez okres co najmniej 5 lat w okresie nie dłuższym niż 8 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu adwokackiego,
3) osoby, które po ukończeniu wyższych studiów prawniczych wykonywały osobście w sposób ciągły, na podstawie umów, do których stosuje się przepisy o zleceniu, usługi polegające na stosowaniu lub tworzeniu prawa przez okres co najmniej 5 lat w okresie nie dłuższym niż 8 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu adwokackiego,
- 4) osoby, które po ukończeniu wyższych studiów prawniczych prowadziły, przez okres co najmniej 5 lat w okresie nie dłuższym niż 8 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu adwokackiego, działalność gospodarczą wpisaną do Ewidencji Działalności Gospodarczej, jeżeli przedmiot tej działalności obejmował świadczenie pomocy prawnej, o której mowa w art. 4 ust. 1a,
- 5) osoby, które pracowały przez okres co najmniej 5 lat w okresie nie dłuższym niż 8 lat, na stanowisku referendarza sądowego lub asystenta sędziego.
- 1b. Pięcioletni okres zatrudnienia w ramach stosunku pracy, o którym mowa w ust. 1a pkt 2, ustala się jako sumę okresów pracy obliczonych z zachowaniem proporcjonalności ich wymiaru.
- 1c. Osoby, o których mowa w ust. 1a, muszą spełniać wymagania przewidziane w art. 65 pkt 1—3.”;
- 8) art. 68 otrzymuje brzmienie:
„Art. 68. 1. Wpis osoby, która uzyskała pozytywny wynik z egzaminu adwokackiego, na listę adwokatów następuje na jej wniosek, na podstawie uchwały okręgowej rady adwokackiej, właściwej ze względu na miejsce odbycia aplikacji adwokackiej, a w przypadku osoby, o której mowa w art. 66 ust. 1a, ze względu na miejsce zamieszkania.
2. Wpis na listę adwokatów osoby, o której mowa w art. 66 ust. 1, następuje na jej wniosek, na podstawie uchwały okręgowej rady adwokackiej właściwej ze względu na miejsce złożenia wniosku o wpis.
3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 2, osoba ubiegająca się o wpis obowiązana jest dołączyć informację o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego, opatrzoną datą nie wcześniejszą niż miesiąc przed jej złożeniem.
4. Okręgowa rada adwokacka może odmówić wpisu na listę adwokatów tylko wtedy, gdy wpis narusza przepisy art. 65 pkt 1—3 lub art. 67. Okręgowej radzie adwokackiej przysługuje prawo wglądu do akt osobowych i dyscyplinarnych ubiegającego się o wpis.
5. Okręgowa rada adwokacka podejmuje uchwałę w sprawie wpisu na listę adwokatów w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o wpis.
- ”

6. Od uchwały, o której mowa w ust. 5, służy odwołanie do Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej w terminie 14 dni od daty doręczenia uchwały.
  7. Od ostatecznej decyzji odmawiającej wpisu na listę adwokatów oraz w wypadku niepodjęcia uchwały przez okręgową radę adwokacką w terminie 30 dni od złożenia wniosku o wpis lub niepodjęcia uchwały przez Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej w terminie 30 dni od doręczenia odwołania zainteresowanemu służy skarga do sądu administracyjnego.”;
- 9) w art. 69 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Wpis na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich uważa się za dokonany, jeżeli Minister Sprawiedliwości nie sprzeciwi się wpisowi w terminie 30 dni od dnia otrzymania uchwały wraz z aktami osobowymi wpisanego. Minister Sprawiedliwości wyraża sprzeciw w formie decyzji administracyjnej.”;
- 10) art. 70 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 70. Po uzyskaniu wpisu na listę adwokatów adwokat wyznacza swoją siedzibę zawodową i zawiadamia o tym właściwą okręgową radę adwokacką nie później niż w terminie 30 dni przed dniem wyznaczenia siedziby zawodowej.”;
- 11) art. 71 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 71. 1. Adwokat może przenieść swoją siedzibę zawodową w okręgu tej samej izby adwokackiej. Adwokat zawiadamia o tym okręgową radę adwokacką nie później niż w terminie 30 dni przed dniem rozpoczęcia działalności w nowej siedzibie. W zawiadomieniu adwokat podaje miejsce nowej siedziby oraz datę rozpoczęcia w niej działalności zawodowej.
2. Adwokat może przenieść się do innego zespołu adwokackiego w okręgu tej samej izby, za zgodą tego zespołu.”;
- 12) po art. 71 dodaje się art. 71a—71c w brzmieniu:
- „Art. 71a. 1. Adwokat może przenieść siedzibę zawodową do okręgu innej izby, o ile nie narusza to przepisów art. 4b ust. 1 pkt 2 i ust. 2, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Adwokat nie może przenieść siedziby zawodowej do okręgu innej izby, jeżeli wszczęto przeciwko niemu postępowanie dyscyplinarne.
3. Adwokat o przeniesieniu swojej siedziby zawodowej do okręgu innej izby zawiadamia okręgową radę adwokacką właściwą dla izby adwokackiej, w której obrał siedzibę, oraz okręgową radę adwokacką w okręgu izby adwokackiej, w której dotychczas był wpisany na listę adwokatów.
4. Zawiadomienia o przeniesieniu siedziby zawodowej do okręgu innej izby adwokat dokonuje w formie pisemnej, nie później niż w terminie 30 dni przed dniem rozpoczęcia działalności zawodowej w nowej siedzibie na terenie okręgu innej izby adwokackiej. W zawiadomieniu tym adwokat podaje miejsce nowej siedziby oraz datę rozpoczęcia w niej działalności zawodowej.
5. Okręgowa rada adwokacka właściwa dla izby, do której adwokat przenosi siedzibę zawodową, wpisuje adwokata na listę adwokatów w terminie 30 dni od dnia złożenia zawiadomienia o przeniesieniu siedziby zawodowej do okręgu innej izby oraz zawiadamia w terminie 14 dni od dnia dokonania wpisu okręgową radę adwokacką izby, w której okręgu adwokat poprzednio miał siedzibę zawodową, o dokonanym wpisie na listę adwokatów.
6. Okręgowa rada adwokacka po otrzymaniu zawiadomienia o wpisie na listę adwokatów, o którym mowa w ust. 5, skreśla adwokata z listy adwokatów oraz przekazuje jego akta osobowe i dyscyplinarne okręgowej radzie adwokackiej właściwej ze względu na wpis na listę adwokatów.
- Art. 71b. 1. Adwokat może mieć jedną siedzibę zawodową.
2. Zmiana siedziby zawodowej przez adwokata, o której mowa w art. 71 ust. 1 lub w art. 71a ust. 1, nie może stanowić podstawy do wypowiedzenia przez adwokata stosunku pełnomocnictwa oraz zwolnienia adwokata ze świadczenia w danej sprawie pomocy prawnej z urzędu, chyba że zwolni adwokata od udzielania tej pomocy organ, który go wyznaczył.
- Art. 71c. W wypadku gdy na terenie właściwości sądu rejonowego żaden z adwokatów nie wyznaczył swojej siedziby zawodowej, okręgowa rada adwokacka w terminie 30 dni od dnia wplynięcia zawiadomienia o zmianie siedziby lub podjęcia uchwały o skreśleniu z listy adwokatów wyznacza w miejscowości będącej siedzibą danego sądu rejonowego dodatkową siedzibę zawodową adwokatowi z terenu danej izby na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.”;

13) art. 75 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 75. 1. Nabór na aplikację adwokacką przeprowadza się w drodze egzaminu konkursowego na aplikację adwokacką, zwanego dalej „egzaminem konkursowym”.
2. Aplikantem adwokackim może być osoba, która spełnia warunki określone w art. 65 pkt 1—3 i uzyskała pozytywną ocenę z egzaminu konkursowego.
3. Wpis na listę aplikantów adwokackich następuje po przeprowadzeniu egzaminu konkursowego na podstawie uchwały okręgowej rady adwokackiej właściwej ze względu na miejsce złożenia zgłoszenia, o którym mowa w art. 75c ust. 2. Uzyskanie przez kandydata pozytywnej oceny z egzaminu konkursowego uprawnia go do złożenia wniosku o wpis na listę aplikantów adwokackich w ciągu 2 lat od dnia ogłoszenia wyników egzaminu konkursowego.
4. Nie można odmówić wpisu osobie spełniającej warunki, o których mowa w ust. 2 i 3.
5. Do aplikantów adwokackich oraz do postępowania o wpis na listę aplikantów adwokackich przepisy art. 5—8 i art. 68 stosuje się odpowiednio.”;

14) art. 75a otrzymuje brzmienie:

- „Art. 75a. 1. Egzamin konkursowy przeprowadzają komisje egzaminacyjne do spraw aplikacji adwokackiej przy Ministrze Sprawiedliwości, powołane na obszarze właściwości jednej lub kilku okręgowych rad adwokackich, zwane dalej „komisjami”.
2. Minister Sprawiedliwości jest organem wyższego stopnia w stosunku do komisji.
3. Egzamin konkursowy polega na sprawdzeniu wiedzy kandydata na aplikanta adwokackiego, zwanego dalej „kandydatem”, z zakresu prawa: konstytucyjnego, karnego, postępowania karnego, karnego skarbowego, wykroczeń, cywilnego, postępowania cywilnego, gospodarczego, spółek prawa handlowego, pracy i ubezpieczeń społecznych, rodzinnego i opiekuńczego, administracyjnego, postępowania administracyjnego, finansowego, europejskiego, ustroju sądów, samorządu adwokackiego i innych organów ochrony prawnej działających w Rzeczypospolitej Polskiej, a także warunków wykonywania zawodu adwokata i etyki tego zawodu.

4. Egzamin konkursowy przeprowadza się raz w roku, w terminie wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości, nie później niż do 30 września przed rozpoczęciem roku szkoleniowego, równocześnie w tym samym dniu w Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. W wypadku zaistnienia zdarzenia losowego uniemożliwiającego przeprowadzenie egzaminu konkursowego przez daną komisję w terminie, o którym mowa w ust. 4, Minister Sprawiedliwości wyznacza dodatkowy termin przeprowadzenia egzaminu konkursowego przez tę komisję. Przepis art. 75b ust. 4—7 stosuje się odpowiednio.”;

15) po art. 75a dodaje się art. 75b—75j w brzmieniu:

- „Art. 75b. 1. Minister Sprawiedliwości każdego roku powołuje zespół do przygotowania pytań na egzamin konkursowy dla kandydatów, zwany dalej „zespołem konkursowym”.
2. W skład zespołu konkursowego wchodzi 5 osób, w tym 3 przedstawiciele Ministra Sprawiedliwości oraz 2 przedstawiciele delegowanych przez Naczelną Radę Adwokacką.
3. Przewodniczący zespołu konkursowego, wyznaczony przez Ministra Sprawiedliwości spośród jego przedstawicieli, kieruje pracami zespołu oraz określa tryb pracy zespołu.
4. Zespół konkursowy przygotowuje jeden zestaw pytań w formie testu wyboru na egzamin konkursowy dla kandydatów.
5. Każda okręgowa rada adwokacka może zgłaszać zespołowi konkursowemu, za pośrednictwem przewodniczącego zespołu, propozycje pytań.
6. Zespół konkursowy sporządza zestaw pytań na potrzeby egzaminu konkursowego, mając na uwadze konieczność zapewnienia jednakowego poziomu sprawdzenia wiedzy kandydatów.
7. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej, określi, w drodze rozporządzenia, sposób zgłaszania propozycji pytań, przygotowywania, przechowywania oraz przekazywania komisjom pytań na egzamin konkursowy, mając na uwadze konieczność zabezpieczenia tych pytań przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.

Art. 75c. 1. W terminie do dnia 30 czerwca każdego roku Minister Sprawiedliwości zamiesz-

cza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim i Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198, z późn. zm.³⁾), zwanym dalej „Biuletynem”, ogłoszenie o egzaminie konkursowym, w którym podaje w szczególności:

- 1) termin złożenia zgłoszenia o przystąpieniu do egzaminu konkursowego na aplikację adwokacką, zwanego dalej „zgłoszeniem”,
  - 2) właściwość miejscową każdej z komisji i adres jej siedziby,
  - 3) termin przeprowadzenia egzaminu konkursowego,
  - 4) wysokość opłaty konkursowej, o której mowa w art. 75d ust. 1.
2. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, powinno zawierać:
- 1) wniosek o dopuszczenie do egzaminu konkursowego,
  - 2) kwestionariusz osobowy,
  - 3) życiorys,
  - 4) oryginał albo urzędowy odpis dyplomu ukończenia wyższych studiów prawnych w Polsce i uzyskania tytułu magistra lub zagranicznych studiów prawnych uznanych w Polsce, albo zaświadczenie o zdaniu egzaminu magisterskiego,
  - 5) informację o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego opatrzoną datą nie wcześniejszą niż miesiąc przed jej złożeniem,
  - 6) 2 zdjęcia.
3. Zgłoszenie powinno być złożone przez kandydata najpóźniej 45 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu konkursowego do komisji, o której mowa w ust. 1 pkt 2.
4. Jeżeli zgłoszenie nie spełnia wymagań formalnych określonych w ust. 2, przewodniczący komisji wzywa kandydata listem poleconym do usunięcia braków w trybie przepisu art. 64 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego.
5. O pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania przewodniczący komisji zawiadamia kandydata listem poleconym za poświadczeniem odbioru.
6. W wypadku nieuiszczenia przez kandydata opłaty za udział w egzaminie

konkursowym, przewodniczący komisji wzywa go w trybie określonym w ust. 4, do uiszczenia opłaty w terminie 7 dni.

7. Jeżeli kandydat pomimo wezwania, o którym mowa w ust. 6, nie uiszczył opłaty za udział w egzaminie konkursowym, przewodniczący komisji wydaje postanowienie o zwrocie zgłoszenia. Na postanowienie to przysługuje zażalenie do Ministra Sprawiedliwości.
8. Jeżeli zgłoszenie zostało złożone po terminie, o którym mowa w ust. 3, przewodniczący komisji wydaje decyzję odmawiającą dopuszczenia kandydata do udziału w egzaminie konkursowym. Od decyzji tej przysługuje odwołanie do Ministra Sprawiedliwości.
9. O terminie i miejscu przeprowadzenia egzaminu konkursowego przewodniczący komisji zawiadamia kandydata, który został zakwalifikowany do udziału w egzaminie konkursowym, listem poleconym za poświadczeniem odbioru, co najmniej 14 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu konkursowego.

Art. 75d. 1. Kandydat uiszcza opłatę za udział w egzaminie konkursowym, która stanowi dochód budżetu państwa.

2. Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty — nie wyższą niż równowartość minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314), zwanego dalej „minimalnym wynagrodzeniem” — uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia egzaminu konkursowego.

Art. 75e. 1. Minister Sprawiedliwości powołuje komisje spośród osób, których wiedza, doświadczenie i autorytet dają rękojmię prawidłowego przebiegu egzaminu konkursowego.

2. Komisja składa się z siedmiu członków. W skład komisji wchodzi:
  - 1) trzech przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości; przedstawicielem Ministra Sprawiedliwości może być także, po wyrażeniu zgody, sędzia albo sędzia w stanie spoczynku,
  - 2) dwaj przedstawiciele delegowani przez Naczelną Radę Adwokacką,
  - 3) jeden pracownik naukowy, naukowo-dydaktyczny lub dydaktyczny

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565 i Nr 132, poz. 1110.

- na wydziale prawa w szkole wyższej w Rzeczypospolitej Polskiej lub w Polskiej Akademii Nauk i posiadający co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego z zakresu nauk prawnych,
- 4) jeden prokurator będący prokuratorem powołanym co najmniej na stanowisko prokuratora prokuratury okręgowej, również prokurator w stanie spoczynku.
3. Osoby, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 3, nie mogą być adwokatami.
  4. Minister Sprawiedliwości wyznacza przewodniczącego komisji spośród swoich przedstawicieli.
  5. Kadencja komisji trwa 2 lata.
  6. Nieoddelegowanie przedstawicieli do pracy w komisji przez obowiązane organy lub niestawiennictwo członka komisji nie wstrzymuje prac komisji.
  7. Członkom komisji przysługuje zwrot kosztów podróży i noclegów na zasadach określonych w przepisach dotyczących należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.
  8. Członkowi komisji niebędącemu pracownikiem administracji rządowej przysługuje wynagrodzenie za pracę związaną z udziałem w komisji.
  9. Właściwa dla siedziby komisji okręgowa rada adwokacka zapewnia obsługę administracyjną i techniczną działalności komisji, w tym przeprowadzanie egzaminów konkursowych i egzaminów adwokackich jako zadanie zleczone z zakresu administracji rządowej.
  10. Ze środków przekazanych w trybie, o którym mowa w ust. 9, właściwe rady pokrywają koszty przeprowadzenia egzaminów konkursowych i egzaminów adwokackich oraz wydatki związane z działalnością komisji.
  11. Wydatki związane z działalnością komisji, w tym z przeprowadzaniem egzaminów konkursowych i egzaminów adwokackich oraz wynagrodzenie członków komisji, pokrywane są z części budżetu państwa pozostającej w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.
  12. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej, określi w drodze rozporządzenia:
    - 1) tryb i termin zgłaszania kandydatów na członków komisji oraz powoływania i odwoływania członków komisji,
    - 2) rodzaj dokumentów, o których mowa w art. 78a ust. 4 pkt 3—5,
    - 3) wysokość wynagrodzenia członków komisji w wymiarze nie większym niż miesięczne wynagrodzenie zasadnicze sędziego sądu okręgowego w pierwszej stawce awansowej,
    - 4) szczegółowy tryb i sposób przeprowadzania egzaminu konkursowego i adwokackiego, w szczególności:
      - a) sposób działania komisji,
      - b) sposób zorganizowania obsługi administracyjnej i technicznej komisji przez okręgowe rady adwokackie, w tym sposób i tryb przekazywania środków, sprawowania nadzoru nad ich wydatkowaniem i rozliczania wydatków związanych z tą obsługą — uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia naboru na aplikację i przebiegu egzaminu konkursowego, a także egzaminu adwokackiego oraz zapewnienia zachowania bezstronności pracy komisji.
- Art. 75f. 1. Członkostwo w komisji wygasa w przypadku śmierci członka komisji.
2. Minister Sprawiedliwości odwołuje członka komisji w przypadku:
    - 1) złożenia rezygnacji,
    - 2) choroby trwale uniemożliwiającej sprawowanie przez niego funkcji członka komisji,
    - 3) niespełnienia warunków, o których mowa w art. 75e ust. 2,
    - 4) niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków, z tym że odwołanie członka komisji, o którym mowa w art. 75e ust. 2 pkt 2, następuje za zgodą Naczelnej Rady Adwokackiej,
    - 5) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego.
  3. Minister Sprawiedliwości może odwołać członka komisji w wypadku wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w związku z podejrzeniem o popełnienie przez niego przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego.
  4. Wygaśnięcie członkostwa lub odwołanie członka ze składu komisji w czasie trwania postępowania konkursowego nie wstrzymuje prac komisji.

5. W wypadku wygaśnięcia członkostwa lub odwołania członka komisji przed upływem kadencji Minister Sprawiedliwości powołuje w terminie 7 dni nowego członka na okres do końca kadencji.

6. Członek komisji powołany na pełną kadencję może być powołany ponownie tylko raz, jednak nie na kadencję przypadającą bezpośrednio po upływie kadencji, w której po raz pierwszy zasiadał w składzie komisji.

Art. 75g. 1. Z prac komisji na czas przeprowadzenia egzaminu konkursowego podlega wyłączeniu członek komisji, jeżeli kandydat zakwalifikowany do egzaminu konkursowego jest:

- 1) jego małżonkiem,
- 2) osobą pozostającą z nim w stosunku:
  - a) pokrewieństwa albo powinowactwa do drugiego stopnia,
  - b) przysposobienia,
- 3) osobą pozostającą z nim we wspólnym pożyciu,
- 4) osobą pozostającą wobec niego w stosunku zależności służbowej.

2. Powody wyłączenia trwają pomimo ustania małżeństwa lub przysposobienia.

3. Członkowie komisji przed rozpoczęciem egzaminu konkursowego składają pisemne oświadczenia, iż nie pozostają z żadnym z kandydatów zakwalifikowanych do egzaminu konkursowego w stosunku, o którym mowa w ust. 1.

4. Podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 3, powoduje odpowiedzialność na podstawie art. 233 § 1 Kodeksu karnego.

Art. 75h. 1. Egzamin konkursowy odbywa się w obecności co najmniej trzech członków komisji.

2. Nieobecność kandydata podczas egzaminu konkursowego, bez względu na jej przyczynę, uważa się za odstąpienie od udziału w egzaminie konkursowym.

3. Kandydaci podczas egzaminu konkursowego nie mogą korzystać z tekstów aktów prawnych, komentarzy, orzecnictwa oraz innej pomocy, a także nie mogą posiadać urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.

Art. 75i. 1. Egzamin konkursowy polega na rozwiązaniu testu składającego się z zestawu 250 pytań zawierających po

trzy propozycje odpowiedzi, z których tylko jedna jest prawidłowa. Kandydat może wybrać tylko jedną odpowiedź. Za każdą prawidłową odpowiedź kandydat uzyskuje 1 punkt.

2. Test sprawdza komisja w składzie, który przeprowadza egzamin konkursowy.

3. Pozytywny wynik z egzaminu konkursowego otrzymuje kandydat, który uzyskał z testu co najmniej 190 punktów.

4. Z przebiegu egzaminu konkursowego sporządza się niezwłocznie protokół, który podpisują członkowie komisji uczestniczący w egzaminie konkursowym. Członkowie komisji mogą zgłaszać uwagi do protokołu.

5. Przewodniczący komisji przesyła Ministrowi Sprawiedliwości protokół w terminie 7 dni od dnia sporządzenia.

Art. 75j. 1. Po przeprowadzeniu egzaminu konkursowego komisja ustala wynik kandydata w drodze uchwały. Komisja ogłasza wyniki egzaminu konkursowego.

2. Od uchwały komisji służy kandydatowi odwołanie dotyczące wyniku jego egzaminu do Ministra Sprawiedliwości.

3. Minister Sprawiedliwości zawiadamia okręgowe rady adwokackie o wynikach egzaminu konkursowego oraz publikuje w Biuletynie listę osób, które uzyskały pozytywny wynik z egzaminu.”;

16) w art. 76 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Aplikacja adwokacka trwa trzy lata i sześć miesięcy, przy czym co najmniej przez okres sześciu miesięcy odbywa się w sądzie, prokuraturze, kancelarii notarialnej lub innej instytucji publicznej na podstawie skierowania okręgowej rady adwokackiej.

2. Aplikantowi, który odbył aplikację adwokacką, właściwa okręgowa rada adwokacka wydaje zaświadczenie o odbyciu aplikacji adwokackiej.”;

17) po art. 76 dodaje się art. 76a i 76b w brzmieniu:

„Art. 76a. 1. Patron może zatrudniać aplikanta na podstawie stosunku pracy.

2. Pracownikowi wpisanemu na listę aplikantów adwokackich przysługuje zwolnienie od pracy w celu uczestniczenia w obowiązkowych zajęciach szkoleniowych, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.

Art. 76b. 1. Aplikacja adwokacka jest odpłatna.

2. Szkolenie aplikantów adwokackich pokrywane jest z opłat wnoszonych przez aplikantów do właściwej okręgowej rady adwokackiej.

3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej, określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty rocznej, kierując się koniecznością zapewnienia aplikantom właściwego poziomu wykształcenia, przy czym wysokość opłaty nie może być wyższa niż sześciokrotność minimalnego wynagrodzenia.
4. Okręgowa rada adwokacka może zwolnić aplikanta adwokackiego od ponoszenia opłaty, o której mowa w ust. 3, w całości lub w części, a także odroczyć jej płatność lub rozłożyć ją na raty.
5. W wypadku podjęcia uchwały o zwolnieniu aplikanta adwokackiego od ponoszenia opłaty w całości lub w części koszty szkolenia tego aplikanta pokrywane są proporcjonalnie do wysokości zwolnienia ze środków własnych właściwej okręgowej rady adwokackiej.”;

18) w art. 77 uchyla się ust. 3;

19) art. 78 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 78. 1. Egzamin adwokacki przeprowadzają komisje, o których mowa w art. 75a ust. 1. Przepisy art. 75g stosuje się odpowiednio.
2. Do egzaminu adwokackiego może przystąpić osoba, która odbyła aplikację adwokacką i otrzymała zaświadczenie o jej odbyciu, oraz osoba, o której mowa w art. 66 ust. 1a.
  3. Egzamin adwokacki polega na sprawdzeniu przygotowania prawniczego osoby przystępującej do egzaminu adwokackiego, zwanej dalej „zdającym”, do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu adwokata, w tym wiedzy i umiejętności jej praktycznego zastosowania z zakresu prawa: konstytucyjnego, karnego, postępowania karnego, karnego skarbowego, wykroczeń, cywilnego, postępowania cywilnego, gospodarczego, spółek prawa handlowego, pracy i ubezpieczeń społecznych, rodzinnego i opiekuńczego, administracyjnego, postępowania administracyjnego, finansowego, europejskiego oraz ustroju sądów, samorządu adwokackiego i innych organów ochrony prawnej działających w Rzeczypospolitej Polskiej, a także warunków wykonywania zawodu adwokata i etyki tego zawodu.
  4. Egzamin adwokacki składa się z części pisemnej i ustnej. Przepisy art. 75h ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.
  5. Egzamin adwokacki przeprowadza się raz w roku, w terminie wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości, nie

później niż do dnia 31 maja. Część pisemna i ustna egzaminu rozpoczyna się równocześnie w tych samych dniach w Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis art. 75a ust. 5 stosuje się odpowiednio.

6. Minister Sprawiedliwości sporządza w każdym roku zestaw pytań i tematów na potrzeby egzaminu adwokackiego przeprowadzanego w terminie, o którym mowa w ust. 5.
7. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej, określi, w drodze rozporządzenia, sposób przygotowywania, przechowywania oraz przekazywania komisjom pytań i tematów na egzamin adwokacki, mając na uwadze konieczność zabezpieczenia tych pytań i tematów przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.”;

20) po art. 78 dodaje się art. 78a—78i w brzmieniu:

„Art. 78a. 1. W terminie do dnia 28 lutego każdego roku Minister Sprawiedliwości zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim i w Biuletynie ogłoszenie o egzaminie adwokackim, w którym podaje w szczególności:

- 1) termin złożenia wniosku o dopuszczenie do egzaminu adwokackiego, zwanego dalej „wnioskiem”,
  - 2) właściwość miejscową każdej z komisji i adres jej siedziby,
  - 3) termin przeprowadzenia przez każdą z komisji części pisemnej i ustnej egzaminu adwokackiego,
  - 4) wysokość opłaty egzaminacyjnej, o której mowa w art. 78b ust. 1.
2. Aplikanci adwokacy, którzy odbyli aplikację adwokacką przeprowadzoną przez izbę adwokacką działającą na obszarze właściwości komisji, oraz osoby, o których mowa w art. 66 ust. 1a, zamieszkałe na terenie właściwości komisji, mogą złożyć w siedzibie właściwej komisji wniosek.
3. Osoba, która odbyła aplikację adwokacką, dołącza do wniosku zaświadczenie o odbyciu aplikacji adwokackiej.
  4. Osoby, o których mowa w art. 66 ust. 1a, dołączają do wniosku odpowiednie następujące dokumenty:
    - 1) kwestionariusz osobowy,
    - 2) życiorys,
    - 3) dokument zaświadczący uzyskanie stopnia naukowego doktora nauk prawnych,

- 4) dokumenty zaświadczające co najmniej 5-letni okres zatrudnienia lub wykonywania usług, o którym mowa w art. 66 ust. 1a, odpowiednio na stanowiskach:
    - a) związanych ze stosowaniem lub tworzeniem prawa,
    - b) referendarza sądowego lub asystenta sędziego,
  - 5) dokumenty zaświadczające co najmniej 5-letni okres prowadzenia działalności gospodarczej, o której mowa w art. 66 ust. 1a pkt 4,
  - 6) oryginał dyplomu ukończenia wyższych studiów prawnych w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskania tytułu magistra lub zagranicznych studiów prawnych uznanych w Rzeczypospolitej Polskiej albo jego urzędowy odpis,
  - 7) informację o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego, opatrzoną datą nie wcześniejszą niż miesiąc przed jej złożeniem,
  - 8) 2 zdjęcia.
5. Wniosek powinien być złożony najpóźniej w terminie 45 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu adwokackiego. Przepisy art. 75c ust. 4—9 stosuje się odpowiednio.
6. Okręgowa rada adwokacka, każdego roku, nie później niż do dnia 31 marca, przekazuje właściwej terytorialnie komisji listę osób, które odbyły aplikację adwokacką.
- Art. 78b. 1. Kandydat uiszcza opłatę egzaminacyjną za udział w egzaminie adwokackim, która stanowi dochód budżetu państwa.
2. Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty egzaminacyjnej — nie wyższą niż równowartość minimalnego wynagrodzenia — uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia egzaminu adwokackiego.
- Art. 78c. Pracownikowi przysługuje prawo do płatnego urlopu, w wymiarze 30 dni kalendarzowych, na przygotowanie się do egzaminu adwokackiego oraz zwolnienie od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia w celu uczestniczenia w egzaminie konkursowym i adwokackim.
- Art. 78d. 1. W części pisemnej egzaminu adwokackiego zdający opracowuje cztery tematy z zakresu różnych dziedzin prawa. Opracowanie tematu następuje w postaci sporządzenia odpowiedniego pisma procesowego lub opinii na podstawie akt sądowych. W tej części egzaminu może być przedstawiony problem prawny do rozstrzygnięcia przez zdającego na podstawie opisanego przypadku (casusu) lub opracowanie decyzji administracyjnej lub aktu prawa miejscowego.
2. Podczas części pisemnej egzaminu adwokackiego zdający może korzystać z tekstów aktów prawnych i komentarzy oraz orzecznictwa. Zdający nie może posiadać urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.
- Art. 78e. 1. Ocena każdego tematu z części pisemnej egzaminu adwokackiego dokonywana jest przy zastosowaniu skali od 0 do 30 punktów. Za część pisemną zdający może otrzymać nie więcej niż 120 punktów. Pozytywny wynik z części pisemnej egzaminu adwokackiego otrzymuje zdający, który uzyskał co najmniej 80 punktów.
2. Oceny tematów opracowanych przez zdającego w części pisemnej egzaminu adwokackiego dokonują niezależnie od siebie dwaj członkowie komisji. Każdy z nich wystawia na piśmie łączną ocenę zawierającą liczbę punktów wraz z uzasadnieniem i przekazuje ją niezwłocznie przewodniczącemu komisji. Liczba punktów, które otrzymuje zdający z egzaminu pisemnego, jest sumą średnich ocen wystawionych przez członków komisji za poszczególne tematy.
3. Przewodniczący komisji przechowuje dokumenty zawierające oceny wystawione przez członków komisji.
- Art. 78f. 1. Zdający, który uzyskał pozytywną ocenę z części pisemnej egzaminu adwokackiego, przystępuje do części ustnej egzaminu. Przepis art. 75h ust. 3 stosuje się odpowiednio.
2. Zdający w części ustnej egzaminu adwokackiego odpowiada na wybrany przez siebie losowo zestaw składający się z 19 pytań.
3. Odpowiedzi zdającego na pytania oceniane są oddzielnie przez każdego z członków komisji przy zastosowaniu skali od 0 do 4 punktów, a zdający nie może uzyskać więcej niż 4 punkty. Za część ustną egzaminu adwokackiego zdający może otrzymać łącznie nie więcej niż 76 punktów.
4. Członkowie komisji przekazują niezwłocznie przewodniczącemu komisji

pisemnie sporządzone oceny odpowiedzi, o których mowa w ust. 3. Przepis art. 78e ust. 3 stosuje się odpowiednio.

5. Komisja ustala liczbę punktów uzyskaną przez poszczególnych zdających w trakcie etapu ustnego egzaminu adwokackiego, która jest średnią arytmetyczną liczby punktów przyznanych przez każdego z członków komisji danemu zdającemu.

Art. 78g. Pozytywny wynik z egzaminu adwokackiego otrzymuje zdający, który uzyskał łącznie za część pisemną i ustną egzaminu co najmniej 130 punktów.

Art. 78h. 1. Z przebiegu egzaminu adwokackiego sporządza się niezwłocznie protokół, który podpisują członkowie komisji uczestniczący w egzaminie adwokackim. Członkowie komisji mogą zgłaszać uwagi do protokołu.

2. Przewodniczący komisji przesyła Ministrowi Sprawiedliwości protokół w terminie 7 dni od dnia sporządzenia.

Art. 78i. 1. Po przeprowadzeniu egzaminu adwokackiego komisja ustala wynik zdającego w drodze uchwały. Komisja ogłasza wyniki egzaminu adwokackiego.

2. Od uchwały komisji służy zdającemu odwołanie dotyczące wyniku jego egzaminu do Ministra Sprawiedliwości.
3. Minister Sprawiedliwości zawiadamia okręgowe rady adwokackie o wynikach egzaminu adwokackiego oraz publikuje w Biuletynie listę osób, które uzyskały pozytywny wynik z egzaminu.
4. Uchwała komisji o pozytywnym wyniku z egzaminu adwokackiego stanowi podstawę do wydania uchwały o wpisie na listę adwokatów.”;

21) w art. 79:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Okręgowa rada adwokacka skreśla aplikanta adwokackiego z listy w wypadku:

- 1) okoliczności wymienionych w art. 72 ust. 1 i art. 74,
- 2) niezakończenia przez niego, bez usprawiedliwionej przyczyny, aplikacji adwokackiej w terminie, o którym mowa w art. 76 ust. 1.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do skreślenia aplikanta adwokackiego z listy aplikantów stosuje się odpowiednio przepisy art. 68 ust. 5—7.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1059, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wykonywanie zawodu radcy prawnego polega na świadczeniu pomocy prawnej, z wyjątkiem występowania w charakterze obrońcy w postępowaniu karnym i w postępowaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe.”,

b) uchyla się ust. 2;

2) w art. 6 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepis ust. 1 nie stanowi przeszkody do świadczenia przez osoby posiadające wyższe wykształcenie prawnicze pomocy prawnej, o której mowa w art. 7, z wyjątkiem zastępstwa procesowego, chyba że osoby te działają na podstawie art. 87 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego w charakterze pełnomocnika pozostającego w stałym stosunku zlecenia, jeżeli przedmiot sprawy wchodzi w zakres tego zlecenia, bądź też sprawującego zarząd majątkiem lub interesami strony.”;

3) w art. 8 uchyla się ust. 2;

4) art. 21 otrzymuje brzmienie:

„Art. 21. 1. Radca prawny może udzielić dalszego pełnomocnictwa (substytucji) innemu radcy prawnemu, adwokatowi, prawnikowi zagranicznemu wykonującemu stałą praktykę w zakresie wynikającym z ustawy o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W razie potrzeby dziekan rady okręgowej izby radców prawnych wyznacza z urzędu zastępcę radcy prawnego, który został skreślony z listy radców prawnych albo nie może czasowo wykonywać czynności zawodowych. Decyzja dziekana upoważnia wyznaczonego radcę prawnego do prowadzenia podejmowanych spraw i jest równoznaczna z udzieleniem dalszego pełnomocnictwa procesowego.”;

5) w art. 24:

a) w ust. 1:

— pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ukończył wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej,”,

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1069 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152 oraz z 2004 r. Nr 34, poz. 303, Nr 62, poz. 577 i Nr 202, poz. 2067.

— pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) odbył w Rzeczypospolitej Polskiej aplikację radcowską i złożył egzamin radcowski, z zastrzeżeniem art. 25 ust. 2.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wpis osoby, która uzyskała pozytywny wynik z egzaminu radcowskiego, następuje na jej wniosek, na podstawie uchwały rady okręgowej izby radców prawnych właściwej ze względu na miejsce odbycia aplikacji radcowskiej, a w przypadku osoby, o której mowa w art. 25 ust. 2, ze względu na miejsce jej zamieszkania.”,

c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a—2c w brzmieniu:

„2a. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, osoba ubiegająca się o wpis obowiązana jest dołączyć informację o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego opatrzoną datą nie wcześniejszą niż miesiąc przed jej złożeniem.

2b. Przepisy ust. 2 i 2a stosuje się odpowiednio do osób, o których mowa w art. 25 ust. 1.

2c. Rada okręgowej izby radców prawnych może odmówić wpisu na listę radców prawnych tylko wtedy, gdy wpis narusza przepisy ust. 1. Radzie okręgowej izby radców prawnych przysługuje prawo wglądu do akt osobowych i dyscyplinarnych ubiegającego się o wpis.”;

6) w art. 25:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wymogu odbycia aplikacji radcowskiej i złożenia egzaminu radcowskiego nie stosuje się do:

- 1) profesorów i doktorów habilitowanych nauk prawnych,
- 2) osób, które zdały egzamin sędziowski, prokuratorski, adwokacki lub notarialny.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do złożenia egzaminu radcowskiego przed komisją, o której mowa w art. 33¹ ust. 1, bez obowiązku odbycia aplikacji radcowskiej, mogą przystąpić:

- 1) doktorzy nauk prawnych,
- 2) osoby, które po ukończeniu wyższych studiów prawnych były zatrudnione na podstawie umowy o pracę na stanowiskach związanych ze stosowaniem lub tworzeniem prawa przez okres co najmniej 5 lat w okresie nie dłuższym niż 8 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu radcowskiego,
- 3) osoby, które po ukończeniu wyższych studiów prawnych wykonywały osobiście w sposób ciągły, na podstawie umów, do których stosuje się przepisy o zleceniu, usługi polegające na stosowa-

niu lub tworzeniu prawa przez okres co najmniej 5 lat w okresie nie dłuższym niż 8 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu radcowskiego,

4) osoby, które po ukończeniu wyższych studiów prawnych prowadziły, przez okres co najmniej 5 lat w okresie nie dłuższym niż 8 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu radcowskiego działalność gospodarczą wpisaną do Ewidencji Działalności Gospodarczej, jeżeli przedmiot tej działalności obejmował świadczenie pomocy prawnej, o której mowa w art. 6 ust. 2,

5) osoby, które pracowały przez okres co najmniej 5 lat w okresie nie dłuższym niż 8 lat, na stanowisku referendarza sądowego lub asystenta sędziego.”,

c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Pięcioletni okres zatrudnienia w ramach stosunku pracy, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, ustala się jako sumę okresów pracy obliczonych z zachowaniem proporcjonalności ich wymiaru.

2b. Osoby, o których mowa w ust. 2, muszą spełniać wymagania przewidziane w art. 24 ust. 1 pkt 1, 3—5.”;

7) w art. 28 dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. Uchwała rady okręgowej izby radców prawnych w sprawie zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego powinna być podjęta w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o zaistnieniu zdarzenia, o którym mowa w ust. 1 i 2.

5. Od uchwały, o której mowa w ust. 4, zainteresowanemu służy odwołanie do Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały. Uchwała Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych powinna być podjęta w terminie 30 dni od dnia doręczenia odwołania. Od ostatecznej uchwały Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych zainteresowanemu służy skarga do sądu administracyjnego w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały.”;

8) po art. 29 dodaje się art. 29¹ w brzmieniu:

„Art. 29¹. Uchwała rady okręgowej izby radców prawnych w sprawie skreślenia z listy radców prawnych powinna być podjęta w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o zaistnieniu zdarzenia, o którym mowa w art. 29. Przepis art. 28 ust. 5 stosuje się odpowiednio.”;

9) w art. 30 uchyla się ust. 2;

10) art. 31 otrzymuje brzmienie:

„Art. 31. 1. Uchwała rady okręgowej izby radców prawnych w sprawie wpisu na listę

radców prawnych powinna być podjęta w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku.

2. Od uchwały, o której mowa w ust. 1, służy odwołanie do Prezydium Krajowej Rady Radców prawnych w terminie 14 dni od daty doręczenia uchwały.
3. Od ostatecznej decyzji odmawiającej wpisu na listę radców prawnych oraz w wypadku niepodjęcia uchwały przez radę okręgowej izby radców prawnych w terminie 30 dni od złożenia wniosku o wpis lub niepodjęcia uchwały przez Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych w terminie 30 dni od doręczenia odwołania, zainteresowanemu służy skarga do sądu administracyjnego.”;

11) w art. 31¹ ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wpis na listę radców prawnych lub aplikantów radcowskich uważa się za dokonany, jeżeli Minister Sprawiedliwości nie sprzeciwi się wpisowi w terminie 30 dni od dnia otrzymania uchwały wraz z aktami osobowymi wpisanego. Minister Sprawiedliwości wyraża sprzeciw w formie decyzji administracyjnej.”;

12) tytuł rozdziału 4 otrzymuje brzmienie:

„Aplikacja radcowska i egzamin radcowski”;

13) w art. 32 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Aplikantowi, który odbył aplikację radcowską, o której mowa w ust. 2, właściwa rada okręgowej izby radców prawnych wydaje zaświadczenie o ukończeniu aplikacji radcowskiej.”;

14) po art. 32 dodaje się art. 32¹ w brzmieniu:

„Art. 32¹. 1. Aplikacja radcowska jest odpłatna.

2. Szkolenie aplikantów radcowskich pokrywane jest z opłat wnoszonych przez aplikantów do właściwej rady okręgowej izby radców prawnych.
3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych, określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty rocznej, kierując się koniecznością zapewnienia aplikantom właściwego poziomu wykształcenia, przy czym wysokość opłaty nie może być wyższa niż sześciokrotność minimalnego wynagrodzenia.
4. Okręgowa rada radców prawnych może zwolnić aplikanta radcowskiego od ponoszenia opłaty, o której mowa w ust. 3, w całości lub w części, a także odroczyć jej płatność lub rozłożyć ją na raty.
5. W wypadku podjęcia uchwały o zwolnieniu aplikanta radcowskiego od ponoszenia opłaty w całości lub w czę-

ści, koszty szkolenia tego aplikanta pokrywane są proporcjonalnie do wysokości zwolnienia, ze środków właściwej rady okręgowej izby radców prawnych.”;

15) art. 33 otrzymuje brzmienie:

„Art. 33. 1. Nabór na aplikację radcowską przeprowadza się w drodze egzaminu konkursowego na aplikację radcowską, zwanego dalej „egzaminem konkursowym”.

2. Aplikantem radcowskim może być osoba, która spełnia warunki określone w art. 24 ust. 1 pkt 1 i 3—5 i uzyskała pozytywną ocenę z egzaminu konkursowego.

3. Wpis na listę aplikantów radcowskich następuje po przeprowadzeniu egzaminu konkursowego na podstawie uchwały okręgowej izby radców prawnych właściwej ze względu na miejsce złożenia zgłoszenia, o którym mowa w art. 33³ ust. 2. Uzyskanie przez kandydata pozytywnej oceny z egzaminu konkursowego uprawnia go do złożenia wniosku o wpis na listę aplikantów radcowskich w ciągu 2 lat od dnia ogłoszenia wyników egzaminu konkursowego.

4. Nie można odmówić wpisu osobie spełniającej warunki, o których mowa w ust. 2 i 3.

5. Do aplikantów radcowskich oraz do postępowania o wpis na listę aplikantów radcowskich przepisy art. 3 ust. 3—5, art. 11, art. 12 ust. 1, art. 23, art. 24 ust. 1 pkt 1, 3—5, ust. 2, ust. 2a—2c, art. 27, art. 31 i art. 31¹ stosuje się odpowiednio.”;

16) po art. 33 dodaje się art. 33¹—33¹⁰ w brzmieniu:

„Art. 33¹. 1. Egzamin konkursowy przeprowadzają komisje egzaminacyjne do spraw aplikacji radcowskiej przy Ministrze Sprawiedliwości, powołane na obszarze właściwości jednej lub kilku rad okręgowych izb radców prawnych, zwane dalej „komisjami”.

2. Minister Sprawiedliwości jest organem wyższego stopnia w stosunku do komisji.

3. Egzamin konkursowy polega na sprawdzeniu wiedzy kandydata na aplikanta radcowskiego, zwanego dalej „kandydatem”, z zakresu prawa: konstytucyjnego, karnego, postępowania karnego, karnego skarbowego, wykroczeń, cywilnego, postępowania cywilnego, gospodarczego, spółek prawa handlowego, pracy i ubezpieczeń społecznych, rodzinnego i opiekuńczego, administracyjnego, postę-

powania administracyjnego, finansowego, europejskiego, ustroju sądów, samorządu radców prawnych i innych organów ochrony prawnej działających w Rzeczypospolitej Polskiej, a także warunków wykonywania zawodu radcy prawnego i etyki tego zawodu.

4. Egzamin konkursowy przeprowadza się raz w roku, w terminie wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości, nie później niż do 30 września przed rozpoczęciem roku szkoleniowego, równocześnie w tym samym dniu w Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. W przypadku zaistnienia zdarzenia losowego uniemożliwiającego przeprowadzenie egzaminu konkursowego przez daną komisję w terminie, o którym mowa w ust. 4, Minister Sprawiedliwości wyznacza dodatkowy termin przeprowadzenia egzaminu konkursowego przez tę komisję. Przepisy art. 33² ust. 4—7 stosuje się odpowiednio.

- Art. 33². 1. Minister Sprawiedliwości każdego roku powołuje zespół do przygotowania pytań na egzamin konkursowy dla kandydatów, zwany dalej „zespołem konkursowym”.
2. W skład zespołu konkursowego wchodzi 5 osób, w tym 3 przedstawiciele Ministra Sprawiedliwości oraz 2 przedstawiciele delegowanych przez Krajową Radę Radców Prawnych.
  3. Przewodniczący zespołu konkursowego, wyznaczony przez Ministra Sprawiedliwości spośród jego przedstawicieli, kieruje pracami zespołu oraz określa tryb pracy zespołu.
  4. Zespół konkursowy przygotowuje jeden zestaw pytań w formie testu wyboru na egzamin konkursowy dla kandydatów.
  5. Każda rada okręgowej izby radców prawnych może zgłaszać zespołowi konkursowemu, za pośrednictwem przewodniczącego zespołu, propozycje pytań.
  6. Zespół konkursowy sporządza zestaw pytań na potrzeby egzaminu konkursowego, mając na uwadze konieczność zapewnienia jednakowego poziomu sprawdzenia wiedzy kandydatów.
  7. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych, określi, w drodze rozporządzenia, sposób zgłaszania propozycji pytań, przygotowywania, przechowywania oraz przekazywania komisjom pytań na egzamin konkursowy, mając

na uwadze konieczność zabezpieczenia tych pytań przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.

- Art. 33³. 1. W terminie do dnia 30 czerwca każdego roku Minister Sprawiedliwości zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim i Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198, z późn. zm.⁵⁾), zwanym dalej „Biuletynem”, ogłoszenie o egzaminie konkursowym, w którym podaje w szczególności:

- 1) termin złożenia zgłoszenia o przystąpieniu do egzaminu konkursowego na aplikację radcowską, zwanego dalej „zgłoszeniem”,
  - 2) właściwość miejscową każdej z komisji i adres jej siedziby,
  - 3) termin przeprowadzenia egzaminu konkursowego,
  - 4) wysokość opłaty konkursowej, o której mowa w art. 33⁴ ust. 1.
2. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, powinno zawierać:
- 1) wniosek o dopuszczenie do egzaminu konkursowego,
  - 2) kwestionariusz osobowy,
  - 3) życiorys,
  - 4) oryginał albo urzędowy odpis dyplomu ukończenia wyższych studiów prawnych w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskania tytułu magistra lub zagranicznych studiów prawnych uznanych w Rzeczypospolitej Polskiej, albo zaświadczenie o zdaniu egzaminu magisterskiego,
  - 5) informację o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego opatrzoną datą nie wcześniejszą niż miesiąc przed jej złożeniem,
  - 6) 2 zdjęcia.
3. Zgłoszenie powinno być złożone przez kandydata najpóźniej 45 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu konkursowego, do komisji, o której mowa w ust. 1 pkt 2.
4. Jeżeli zgłoszenie nie spełnia wymagań formalnych określonych w ust. 2, przewodniczący komisji wzywa kandydata listem poleconym do usunięcia braków w trybie przepisu art. 64 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego.

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565 i Nr 132, poz. 1110.

5. O pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania przewodniczący komisji zawiadamia kandydata listem poleconym za poświadczaniem odbioru.
  6. W wypadku nieuiszczenia przez kandydata opłaty za udział w egzaminie konkursowym, przewodniczący komisji wzywa go w trybie określonym w ust. 4, do uiszczenia opłaty w terminie 7 dni.
  7. Jeżeli kandydat pomimo wezwania, o którym mowa w ust. 6, nie uiszczył opłaty za udział w egzaminie konkursowym, przewodniczący komisji wydaje postanowienie o zwrocie zgłoszenia. Na postanowienie to przysługuje zażalenie do Ministra Sprawiedliwości.
  8. Jeżeli zgłoszenie zostało złożone po terminie, o którym mowa w ust. 3, przewodniczący komisji wydaje decyzję odmawiającą dopuszczenia kandydata do udziału w egzaminie konkursowym. Od decyzji tej przysługuje odwołanie do Ministra Sprawiedliwości.
  9. O terminie i miejscu przeprowadzenia egzaminu konkursowego przewodniczący komisji zawiadamia kandydata, który został zakwalifikowany do udziału w egzaminie konkursowym, listem poleconym za poświadczaniem odbioru, co najmniej 14 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu konkursowego.
- Art. 33⁴. 1. Kandydat uiszcza opłatę za udział w egzaminie konkursowym, która stanowi dochód budżetu państwa.
2. Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty — nie wyższą niż równowartość minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314), zwanego dalej „minimalnym wynagrodzeniem” — uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia egzaminu konkursowego.
- Art. 33⁵. 1. Minister Sprawiedliwości powołuje komisje spośród osób, których wiedza, doświadczenie i autorytet dają rękojmię prawidłowego przebiegu egzaminu konkursowego.
2. Komisja składa się z siedmiu członków. W skład komisji wchodzi:
    - 1) trzech przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości; przedstawicielem Ministra Sprawiedliwości może być także, po wyrażeniu zgody, sędzia albo sędzia w stanie spoczynku,
    - 2) dwaj przedstawiciele delegowani przez Krajową Radę Radców Prawnych,
    - 3) jeden pracownik naukowy, naukowo-dydaktyczny lub dydaktyczny na wydziale prawa w szkole wyższej w Rzeczypospolitej Polskiej lub w Polskiej Akademii Nauk i posiadający co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego z zakresu nauk prawnych,
    - 4) jeden prokurator będący prokuratorem powołanym co najmniej na stanowisko prokuratora prokuratury okręgowej, również prokurator w stanie spoczynku.
  3. Osoby, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 3, nie mogą być radcami prawnymi.
  4. Minister Sprawiedliwości wyznacza przewodniczącego komisji spośród swoich przedstawicieli.
  5. Kadencja komisji trwa 2 lata.
  6. Nieoddelegowanie przedstawicieli do pracy w komisji przez obowiązane organy lub niestawiennictwo członka komisji nie wstrzymuje prac komisji.
  7. Członkom komisji przysługuje zwrot kosztów podróży i noclegów na zasadach określonych w przepisach dotyczących należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.
  8. Członkowi komisji niebędącemu pracownikiem administracji rządowej przysługuje wynagrodzenie za pracę związaną z udziałem w komisji.
  9. Właściwa dla siedziby komisji rada okręgowej izby radców prawnych zapewnia obsługę administracyjną i techniczną działalności komisji, w tym przeprowadzanie egzaminów konkursowych i egzaminów radcowskich jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.
  10. Ze środków przekazanych w trybie, o którym mowa w ust. 9, właściwe rady pokrywają koszty przeprowadzenia egzaminów konkursowych i egzaminów radcowskich oraz wydatki związane z działalnością komisji.
  11. Wydatki związane z działalnością komisji, w tym z przeprowadzaniem egzaminów konkursowych i egzaminów radcowskich oraz wynagrodzenie członków komisji, pokrywane są z części budżetu państwa pozostającej w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.

12. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i termin zgłaszania kandydatów na członków komisji oraz powoływania komisji i odwoływania członków komisji,
- 2) rodzaj dokumentów, o których mowa w art. 36² ust. 4 pkt 3—5,
- 3) wysokość wynagrodzenia członków komisji w wymiarze nie większym niż miesięczne wynagrodzenie zasadnicze sędziego sądu okręgowego w pierwszej stawce awansowej,
- 4) szczegółowy tryb i sposób przeprowadzania egzaminu konkursowego i radcowskiego, w szczególności:
  - a) sposób działania komisji,
  - b) sposób zorganizowania obsługi administracyjnej i technicznej komisji przez rady okręgowych izb radców prawnych, w tym sposób i tryb przekazywania środków, sprawowania nadzoru nad ich wydatkowaniem i rozliczania wydatków związanych z tą obsługą— uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia naboru na aplikację i przebiegu egzaminu konkursowego, a także egzaminu radcowskiego oraz zapewnienia zachowania bezstronności pracy komisji.

Art. 33⁶. 1. Członkostwo w komisji wygasa w przypadku śmierci członka komisji.

2. Minister Sprawiedliwości odwołuje członka komisji w przypadku:

- 1) złożenia rezygnacji,
- 2) choroby trwale uniemożliwiającej sprawowanie przez niego funkcji członka komisji,
- 3) niespełnienia warunków, o których mowa w art. 33⁵ ust. 2,
- 4) niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków, z tym że odwołanie członka komisji, o którym mowa w art. 33⁵ st. 2 pkt 2, następuje za zgodą Krajowej Rady Radców Prawnych,
- 5) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego.

3. Minister Sprawiedliwości może odwołać członka komisji w przypadku wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w związku z po-

dejrzaniem o popełnienie przez niego przestępstwa umyślne ścigane z oskarżenia publicznego.

4. Wygaśnięcie członkostwa lub odwołanie członka ze składu komisji w czasie trwania postępowania konkursowego nie wstrzymuje prac komisji.

5. W wypadku wygaśnięcia członkostwa lub odwołania członka komisji przed upływem kadencji Minister Sprawiedliwości powołuje w terminie 7 dni nowego członka na okres do końca kadencji.

6. Członek komisji powołany na pełną kadencję może być powołany ponownie tylko raz, jednak nie na kadencję przypadającą bezpośrednio po upływie kadencji, w której po raz pierwszy zasiadał w składzie komisji.

Art. 33⁷. 1. Z prac komisji na czas przeprowadzenia egzaminu konkursowego podlega wyłączeniu członek komisji, jeżeli kandydat zakwalifikowany do egzaminu konkursowego jest:

- 1) jego małżonkiem,
- 2) osobą pozostającą z nim w stosunku:
  - a) pokrewieństwa albo powinowactwa do drugiego stopnia,
  - b) przysposobienia,
- 3) osobą pozostającą z nim we wspólnym pożyciu,
- 4) osobą pozostającą wobec niego w stosunku zależności służbowej.

2. Powody wyłączenia trwają pomimo ustania małżeństwa lub przysposobienia.

3. Członkowie komisji przed rozpoczęciem egzaminu konkursowego składają pisemne oświadczenia, iż nie pozostają z żadnym z kandydatów zakwalifikowanych do egzaminu konkursowego w stosunku, o którym mowa w ust. 1.

4. Podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 3, powoduje odpowiedzialność na podstawie art. 233 § 1 Kodeksu karnego.

Art. 33⁸. 1. Egzamin konkursowy odbywa się w obecności co najmniej trzech członków komisji.

2. Nieobecność kandydata podczas egzaminu konkursowego, bez względu na jej przyczynę, uważa się za odstąpienie od udziału w egzaminie konkursowym.

3. Kandydaci podczas egzaminu konkursowego nie mogą korzystać z tekstów aktów prawnych, komentarzy, orzecznictwa oraz innej pomocy, a także nie mogą posiadać urzędzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.

- Art. 33⁹. 1. Egzamin konkursowy polega na rozwiązaniu testu składającego się z zestawu 250 pytań zawierających po trzy propozycje odpowiedzi, z których tylko jedna jest prawidłowa. Kandydat może wybrać tylko jedną odpowiedź. Za każdą prawidłową odpowiedź kandydat uzyskuje 1 punkt.
2. Test sprawdza komisja w składzie, który przeprowadza egzamin konkursowy.
  3. Pozytywny wynik z egzaminu konkursowego otrzymuje kandydat, który uzyskał z testu co najmniej 190 punktów.
  4. Z przebiegu egzaminu konkursowego sporządza się niezwłocznie protokół, który podpisują członkowie komisji uczestniczący w egzaminie konkursowym. Członkowie komisji mogą zgłaszać uwagi do protokołu.
  5. Przewodniczący komisji przesyła Ministrowi Sprawiedliwości protokół w terminie 7 dni od dnia sporządzenia.

- Art. 33¹⁰. 1. Po przeprowadzeniu egzaminu konkursowego komisja ustala wynik kandydata w drodze uchwały. Komisja ogłasza wyniki egzaminu konkursowego.
2. Od uchwały komisji służy kandydatowi odwołanie dotyczące wyniku jego egzaminu do Ministra Sprawiedliwości.
  3. Minister Sprawiedliwości zawiadamia rady okręgowych izb radców prawnych o wynikach egzaminu konkursowego oraz publikuje w Biuletynie listę osób, które uzyskały pozytywny wynik z egzaminu.”;

17) art. 35¹ otrzymuje brzmienie:

- „Art. 35¹. 1. Po upływie sześciu miesięcy od rozpoczęcia aplikacji radcowskiej aplikant radcowski może zastępować radcę prawnego przed sądami rejonowymi, organami ścigania i organami administracji publicznej.
2. Po upływie roku i sześciu miesięcy od rozpoczęcia aplikacji radcowskiej aplikant radcowski może zastępować radcę prawnego także przed innymi sąda-

mi, z wyjątkiem Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego i Trybunału Konstytucyjnego.

3. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1 i 2, dotyczą również spraw objętych świadczeniem pomocy prawnej z urzędu.
4. Aplikant radcowski może sporządzać i podpisywać pisma procesowe związane z występowaniem radcy prawnego przed sądami, organami ścigania i organami administracji publicznej — z wyraźnego upoważnienia radcy prawnego, z wyłączeniem apelacji, skargi kasacyjnej i skargi konstytucyjnej.
5. Aplikant adwokacki może zastępować radcę prawnego na takich samych zasadach jak adwokata, jeżeli radca prawny jest współnikiem w spółce adwokacko-radcowskiej.”;

18) art. 36 otrzymuje brzmienie:

„Art. 36. Pracownikowi przysługuje prawo do płatnego urlopu, w wymiarze 30 dni kalendarzowych, na przygotowanie się do egzaminu radcowskiego oraz zwolnienie od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia w celu uczestniczenia w egzaminie konkursowym i radcowskim.”;

19) art. 36¹ otrzymuje brzmienie:

- „Art. 36¹. 1. Egzamin radcowski przeprowadzają komisje, o których mowa w art. 33¹ ust. 1. Przepisy art. 33⁷ stosuje się odpowiednio.
2. Do egzaminu radcowskiego może przystąpić osoba, która odbyła aplikację radcowską i otrzymała zaświadczenie o jej odbyciu, oraz osoba, o której mowa w art. 25 ust. 2.
  3. Egzamin radcowski polega na sprawdzeniu przygotowania prawniczego osoby przystępującej do egzaminu radcowskiego, zwanej dalej „zdającym”, do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu radcy prawnego, w tym wiedzy i umiejętności jej praktycznego zastosowania z zakresu prawa: konstytucyjnego, karnego, postępowania karnego, karnego skarbowego, wykroczeń, cywilnego, postępowania cywilnego, gospodarczego, spółek prawa handlowego, pracy i ubezpieczeń społecznych, rodzinne- go i opiekuńczego, administracyjnego, postępowania administracyjnego, finansowego, europejskiego, ustroju sądów, samorządu radców prawnych i innych organów ochrony prawnej działających w Rzeczypospolitej Polskiej, a także warunków wykonywania

zawodu radcy prawnego i etyki tego zawodu.

4. Egzamin radcowski składa się z części pisemnej i ustnej. Przepisy art. 33⁸ ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.
5. Egzamin radcowski przeprowadza się raz w roku w terminie wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości nie później niż do dnia 31 maja. Część pisemna i ustna egzaminu rozpoczyna się równocześnie w tych samych dniach w Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis art. 33¹ ust. 5 stosuje się odpowiednio.
6. Minister Sprawiedliwości sporządza w każdym roku zestaw pytań i tematów na potrzeby egzaminu radcowskiego przeprowadzanego w terminie, o którym mowa w ust. 5.
7. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych, określi, w drodze rozporządzenia, sposób przygotowywania, przechowywania oraz przekazywania komisjom pytań i tematów na egzamin radcowski, mając na uwadze konieczność zabezpieczenia tych pytań i tematów przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.”;

20) po art. 36¹ dodaje się art. 36²—36⁹ w brzmieniu:

„Art. 36². 1. W terminie do dnia 28 lutego każdego roku Minister Sprawiedliwości zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim i Biuletynie ogłoszenie o egzaminie radcowskim, w którym podaje w szczególności:

- 1) termin złożenia wniosku o dopuszczenie do egzaminu radcowskiego, zwanego dalej „wnioskiem”,
- 2) właściwość miejscową każdej z komisji i adres jej siedziby,
- 3) termin przeprowadzenia przez każdą z komisji części pisemnej i ustnej egzaminu radcowskiego,
- 4) wysokość opłaty egzaminacyjnej, o której mowa w art. 36³ ust. 1.

2. Aplikanci radcowscy, którzy odbyli aplikację radcowską przeprowadzoną przez radę okręgowej izby radców prawnych działającą na obszarze właściwości komisji, oraz osoby, o których mowa w art. 25 ust. 2, zamieszkałe na terenie właściwości komisji, mogą złożyć w siedzibie właściwej komisji wniosek.

3. Osoba, która odbyła aplikację radcowską, dołącza do wniosku zaświadczenie o odbyciu aplikacji radcowskiej.

4. Osoby, o których mowa w art. 25 ust. 2, dołączają do wniosku odpowiednio następujące dokumenty:

- 1) kwestionariusz osobowy,
- 2) życiorys,
- 3) dokument zaświadczący uzyskanie stopnia naukowego doktora nauk prawnych,
- 4) dokumenty zaświadczające co najmniej 5-letni okres zatrudnienia lub wykonywania usług, o którym mowa w art. 25 ust. 2, odpowiednio na stanowiskach:
  - a) związanych ze stosowaniem lub tworzeniem prawa,
  - b) referendarza sądowego lub asystenta sędziego,

5) dokumenty zaświadczające co najmniej 5-letni okres prowadzenia działalności gospodarczej, o której mowa w art. 25 ust. 2 pkt 4,

6) oryginał dyplomu ukończenia wyższych studiów prawniczych w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskania tytułu magistra lub zagranicznych studiów prawniczych uznanych w Rzeczypospolitej Polskiej albo jego urzędowy odpis,

7) informację o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego, opatrzoną datą nie wcześniejszą niż miesiąc przed jej złożeniem,

8) 2 zdjęcia.

5. Wniosek powinien być złożony najpóźniej w terminie 45 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu radcowskiego. Przepisy art. 33³ ust. 4—9 stosuje się odpowiednio.

6. Rada okręgowej izby radców prawnych, każdego roku, nie później niż do dnia 31 marca przekazuje właściwej terytorialnie komisji listę osób, które odbyły aplikację radcowską.

Art. 36³. 1. Kandydat uiszcza opłatę egzaminacyjną za udział w egzaminie radcowskim, która stanowi dochód budżetu państwa.

2. Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty egzaminacyjnej — nie wyższą niż równowartość minimalnego wynagrodzenia — uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego prze-

prowadzenia egzaminu radcowskiego.

Art. 36⁴. 1. W części pisemnej egzaminu radcowskiego zdający opracowuje cztery tematy z zakresu różnych dziedzin prawa. Opracowanie tematu następuje w postaci sporządzenia odpowiedniego pisma procesowego lub opinii na podstawie akt sądowych. W tej części egzaminu może być przedstawiony problem prawny do rozstrzygnięcia przez zdającego na podstawie opisanego przypadku (casusu) lub opracowanie decyzji administracyjnej lub aktu prawa miejscowego.

2. Podczas części pisemnej egzaminu radcowskiego zdający może korzystać z tekstów aktów prawnych i komentarzy oraz orzecznictwa. Zdający nie może posiadać urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.

Art. 36⁵. 1. Ocena każdego tematu z części pisemnej egzaminu radcowskiego dokonywana jest przy zastosowaniu skali od 0 do 30 punktów. Za część pisemną zdający może otrzymać nie więcej niż 120 punktów. Pozytywny wynik z części pisemnej egzaminu radcowskiego otrzymuje zdający, który uzyskał co najmniej 80 punktów.

2. Oceny tematów opracowanych przez zdającego w części pisemnej egzaminu radcowskiego dokonują niezależnie od siebie dwaj członkowie komisji. Każdy z nich wystawia na piśmie łączną ocenę zawierającą liczbę punktów wraz z uzasadnieniem i przekazuje ją niezwłocznie przewodniczącemu komisji. Liczba punktów, które otrzymuje zdający z egzaminu pisemnego, jest sumą średnich ocen wystawionych przez członków komisji za poszczególne tematy.

3. Przewodniczący komisji przechowuje dokumenty zawierające oceny wystawione przez członków komisji.

Art. 36⁶. 1. Zdający, który uzyskał pozytywną ocenę z części pisemnej egzaminu radcowskiego, przystępuje do części ustnej egzaminu. Przepis art. 33⁸ ust. 3 stosuje się odpowiednio.

2. Zdający w części ustnej egzaminu radcowskiego odpowiada na wybrany przez siebie losowo zestaw składający się z 19 pytań.

3. Odpowiedzi zdającego na pytania oceniane są oddzielnie przez każdego z członków komisji przy zastosowaniu skali od 0 do 4 punktów,

a zdający nie może uzyskać więcej niż 4 punkty. Za część ustną egzaminu radcowskiego zdający może otrzymać łącznie nie więcej niż 76 punktów.

4. Członkowie komisji przekazują niezwłocznie przewodniczącemu komisji pisemnie sporządzone oceny odpowiedzi, o których mowa w ust. 3. Przepis art. 36⁵ ust. 3 stosuje się odpowiednio.

5. Komisja ustala liczbę punktów uzyskaną przez poszczególnych zdających w trakcie etapu ustnego egzaminu radcowskiego, która jest średnią arytmetyczną liczby punktów przyznanych przez każdego z członków komisji danemu zdającemu.

Art. 36⁷. Pozytywny wynik z egzaminu radcowskiego otrzymuje zdający, który uzyskał łącznie za część pisemną i ustną egzaminu co najmniej 130 punktów.

Art. 36⁸. 1. Z przebiegu egzaminu radcowskiego sporządza się niezwłocznie protokół, który podpisują członkowie komisji uczestniczący w egzaminie radcowskim. Członkowie komisji mogą zgłaszać uwagi do protokołu.

2. Przewodniczący komisji przesyła Ministrowi Sprawiedliwości protokół w terminie 7 dni od dnia jego sporządzenia.

Art. 36⁹. 1. Po przeprowadzeniu egzaminu radcowskiego komisja ustala wynik zdającego w drodze uchwały. Komisja ogłasza wyniki egzaminu radcowskiego.

2. Od uchwały komisji służy zdającemu odwołanie dotyczące wyniku jego egzaminu do Ministra Sprawiedliwości.

3. Minister Sprawiedliwości zawiadamia rady okręgowych izb radców prawnych o wynikach egzaminu radcowskiego oraz publikuje w Biuletynie listę osób, które uzyskały pozytywny wynik z egzaminu.

4. Uchwała komisji o pozytywnym wyniku z egzaminu radcowskiego stanowi podstawę do wydania uchwały o wpisie na listę radców prawnych.”;

21) w art. 37:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Aplikanta radcowskiego skreśla się z listy aplikantów radcowskich:

- 1) w wypadkach, o których mowa w art. 29 pkt 1, 3—6, stosowanych odpowiednio,
- 2) niezakończenia przez niego bez usprawiedliwionej przyczyny aplikacji radcowskiej w terminie, o którym mowa w art. 32 ust. 2.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do skreślenia aplikanta radcowskiego z listy aplikantów radcowskich stosuje się odpowiednio przepisy art. 31.”;

22) art. 43 otrzymuje brzmienie:

„Art. 43. 1. Kadencja organów samorządu trwa trzy lata, jednakże organy są obowiązane działać do czasu ukonstytuowania się nowo wybranych organów.

2. Członkowie organów mogą być odwołani przez organ, który ich wybrał.
3. Tej samej funkcji w organach samorządu nie można sprawować dłużej niż przez dwie następujące po sobie kadencje.”;

23) w art. 60:

a) w pkt 8 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) odbywania aplikacji radcowskiej,”,

b) dodaje się pkt 11a w brzmieniu:

„11a) uchwalanie zasad zwalniania aplikantów od ponoszenia w całości lub w części opłaty rocznej, a także odraczania jej płatności lub rozkładania jej na raty,”.

Art. 3. W ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. — Prawo o notariacie (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 369, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10 dotychczasowa treść otrzymuje oznaczenie § 1 i dodaje się § 2 i 3 w brzmieniu:

„§ 2. Niewyrażenie opinii, o której mowa w § 1, w ciągu 60 dni od dnia otrzymania wniosku Ministra Sprawiedliwości, uważane jest za wyrażenie opinii pozytywnej.

§ 3. Minister Sprawiedliwości może odmówić powołania na stanowisko notariusza osoby, o której mowa w § 1, tylko wtedy, gdy kandydat ten nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 11—13. Ministrowi Sprawiedliwości oraz organom samorządu notarialnego opiniującym kandydata na notariusza przysługuje prawo wglądu do akt osobowych i dyscyplinarnych osoby składającej wniosek.”;

2) w art. 11 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2) jest nieskazitelnego charakteru i daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu notariusza,

3) ukończył wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej,”;

3) art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12. § 1. Wymagania, o których mowa w art. 11 pkt 4—6, nie dotyczą:

- 1) profesorów i doktorów habilitowanych nauk prawnych,
- 2) osób, które zajmowały stanowisko sędziego lub prokuratora,
- 3) osób, które wykonywały zawód adwokata lub radcy prawnego przez okres co najmniej 3 lat.

§ 2. Do złożenia egzaminu notarialnego przed komisją, o której mowa w art. 71b § 1, bez obowiązku odbycia aplikacji notarialnej, mogą przystąpić:

- 1) doktorzy nauk prawnych,
- 2) osoby, które po ukończeniu wyższych studiów prawniczych były zatrudnione na podstawie umowy o pracę na stanowiskach związanych ze stosowaniem lub tworzeniem prawa przez okres co najmniej 5 lat w okresie nie dłuższym niż 8 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu notarialnego,
- 3) osoby, które po ukończeniu wyższych studiów prawniczych wykonywały osobiście, w sposób ciągły na podstawie umów, do których stosuje się przepisy o zleceniu, usługi polegające na stosowaniu lub tworzeniu prawa przez okres co najmniej 5 lat w okresie nie dłuższym niż 8 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu notarialnego,

- 4) osoby, które po ukończeniu wyższych studiów prawniczych prowadziły, przez okres co najmniej 5 lat w okresie nie dłuższym niż 8 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu notarialnego, działalność gospodarczą wpisaną do Ewidencji Działalności Gospodarczej, jeżeli przedmiot tej działalności obejmował świadczenie pomocy prawnej, w rozumieniu ustawy z dnia 26 maja 1982 r. — Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2002 r.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 124, poz. 1152 i Nr 217, poz. 2142 oraz z 2004 r. Nr 62, poz. 577, Nr 147, poz. 1547, Nr 173, poz. 1808 i Nr 202, poz. 2067.

Nr 123, poz. 1058, z późn. zm.⁷⁾)
lub ustawy z dnia 6 lipca 1982 r.
o radcach prawnych (Dz. U.
z 2002 r. Nr 123, poz. 1059,
z późn. zm.⁸⁾),

5) osoby, które pracowały przez
okres co najmniej 5 lat w okresie
nie dłuższym niż 8 lat, na stanowis-
ku referendarza sądowego lub
asystenta sędziego,

6) osoby, które zdały egzamin sę-
dziowski, prokuratorski, adwokacki
lub radcowski w zakresie,
w którym ustawowo określony
przedmiot zdanego przez nich eg-
zaminu jest różny od zakresu pra-
wa określonego w art. 71b § 3.

§ 3. Pięcioletni okres zatrudnienia w ra-
mach stosunku pracy, o którym mowa
w § 2 pkt 2, ustala się jako sumę okre-
sów pracy obliczonych z zachowa-
niem proporcjonalności ich wymiaru.

§ 4. Osoby, o których mowa w § 2, muszą
spełniać wymagania przewidziane
w art. 11 pkt 1—3 i 7.”;

4) art. 13 otrzymuje brzmienie:

„Art. 13. Wniosek, o którym mowa w art. 10 § 1,
powinien zawierać dane o kwalifikacjach
osoby zainteresowanej, wymienionej
w art. 11 lub 12 § 1, oraz wskazywać lokal
przewidywany do prowadzenia kancelarii
i termin jej uruchomienia. Do wniosku
osoba zainteresowana jest obowiązana
dołączyć informację o niekaralności z Kra-
jowego Rejestru Karnego opatrzoną datą
nie wcześniejszą niż miesiąc przed jej zło-
żeniem.”;

5) w art. 16:

a) w § 1 uchyla się pkt 3,

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Minister Sprawiedliwości może odwołać
notariusza, który:

1) ukończył 70 lat życia,

2) uzyskał dwie ujemne oceny w wyniku
kolejnych wizytacji przeprowadzonych
przez wizytatora samorządu notarialne-

go lub właściwy organ Ministra Spra-
wiedliwości.”,

c) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Odwołanie w wypadkach, o których mowa
w § 3, następuje po zasięgnięciu opinii ra-
dy właściwej izby notarialnej wydanej na
wniosek Ministra Sprawiedliwości, w ter-
minie miesiąca od daty wpływu wniosku.
Upływ tego terminu nie wstrzymuje roz-
patrzenia odwołania.”;

6) w art. 21:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli notariusz nie może pełnić swych
obowiązków, wyznacza na ten czas zastępcę
spośród asesorów notarialnych wła-
snej kancelarii, informując o tym prezesa
rady izby, lub spośród asesorów notarial-
nych innej kancelarii objętej właściwością
izby notarialnej, w porozumieniu z preze-
sem rady danej izby.”,

b) uchyla się § 2 ,

c) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. W wypadkach, o których mowa w § 1 i 3,
zastępcą notariusza może być wyznaczony
także notariusz emerytowany.”;

7) art. 22 otrzymuje brzmienie:

„Art. 22. W wypadku zaprzestania prowadzenia
kancelarii przez notariusza z innych po-
wodów niż jego śmierć lub zawieszenia
go w czynnościach, rada izby notarialnej
może wyznaczyć czasowo do pełnienia
obowiązków notariusza zastępcę spo-
śród asesorów notarialnych danej izby.”;

8) w art. 30 w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) wybór prezesa i wiceprezesa oraz pozostałych
członków rady izby notarialnej,”;

9) w art. 32:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Rada izby notarialnej działa w siedzibie
izby i oprócz prezesa oraz wiceprezesa
składa się z:

1) 5 członków w izbach liczących do
100 notariuszy,

2) 7 członków w izbach liczących od
101 do 200 notariuszy,

3) 9 członków w izbach liczących ponad
200 notariuszy.”,

b) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Prezes i wiceprezes nie mogą sprawować
tych samych funkcji więcej niż dwie, na-
stępujące bezpośrednio po sobie, pełne
kadencje.”;

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1069 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152, z 2004 r. Nr 34, poz. 303, Nr 62, poz. 577 i Nr 202, poz. 2067 oraz z 2005 r. Nr 163, poz. 1361.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1069 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152, z 2004 r. Nr 34, poz. 303, Nr 62, poz. 577 i Nr 202, poz. 2067 oraz z 2005 r. Nr 163, poz. 1361.

- 10) w art. 34 § 2 otrzymuje brzmienie:
- „§ 2. Do składania oświadczeń woli w sprawach majątkowych wymagane jest współdziałanie dwóch członków rady, w tym prezesa lub wiceprezesa.”;
- 11) w art. 35 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
- „4) zarząd i rozporządzanie majątkiem izby,”;
- 12) w art. 39 dodaje się § 4 w brzmieniu:
- „§ 4. Do członka Krajowej Rady Notarialnej przepis art. 32 § 3 stosuje się odpowiednio.”;
- 13) w art. 40 w § 1 dodaje się pkt 8a w brzmieniu:
- „8a) uchwalanie zasad zwalniania aplikantów od ponoszenia w całości lub w części opłaty rocznej, a także odraczania jej płatności lub rozkładania jej na raty,”;
- 14) w art. 68:
- a) § 4 otrzymuje brzmienie:
- „§ 4. Zawieszenie w czynnościach zawodowych, z zastrzeżeniem § 5, ustaje z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego, chyba że sąd dyscyplinarny uchylił je wcześniej.”,
- b) dodaje się § 5 w brzmieniu:
- „§ 5. W przypadku skazania notariusza na karę dyscyplinarną pozbawienia prawa prowadzenia kancelarii zawieszenie w czynnościach zawodowych ustaje z chwilą uprawomocnienia się decyzji Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie odwołania notariusza ze stanowiska.”;
- 15) art. 71 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 71. § 1. Nabór na aplikację notarialną przeprowadza się w drodze egzaminu konkursowego na aplikację notarialną, zwanego dalej „egzaminem konkursowym”.
- § 2. Aplikantem notarialnym może być osoba, która spełnia warunki określone w art. 11 pkt 1—3 i uzyskała pozytywną ocenę z egzaminu konkursowego.
- § 3. Wpis na listę aplikantów notarialnych następuje po przeprowadzeniu egzaminu konkursowego na podstawie uchwały rady izby notarialnej właściwej ze względu na miejsce złożenia zgłoszenia, o którym mowa w art. 71d § 2. Uzyskanie przez kandydata pozytywnej oceny z egzaminu konkursowego uprawnia go do złożenia wniosku o wpis na listę aplikantów notarialnych w ciągu 2 lat od dnia ogłoszenia wyników egzaminu konkursowego.
- § 4. Nie można odmówić wpisu osobie spełniającej warunki, o których mowa w § 2 i 3.
- § 5. Aplikant notarialny może być również zatrudniony przez notariusza prowadzącego kancelarię lub przez radę izby notarialnej.”;
- 16) po art. 71 dodaje się art. 71a—71k w brzmieniu:
- „Art. 71a. § 1. Rada izby notarialnej podejmuje uchwałę w sprawie wpisu na listę aplikantów notarialnych w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o wpis.
- § 2. Od uchwały o odmowie wpisu służy zainteresowanemu odwołanie do Krajowej Rady Notarialnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
- § 3. Od ostatecznej decyzji odmawiającej wpisu na listę aplikantów notarialnych oraz w wypadku niepodjęcia uchwały przez radę izby notarialnej w terminie 30 dni od złożenia wniosku o wpis lub niepodjęcia uchwały przez Krajową Radę Notarialną w terminie 30 dni od doręczenia odwołania zainteresowanemu służy skarga do sądu administracyjnego.
- Art. 71b. § 1. Egzamin konkursowy przeprowadzają komisje egzaminacyjne do spraw aplikacji notarialnej przy Ministrze Sprawiedliwości, powołane na obszarze jednej izby notarialnej, zwane dalej „komisjami”. Siedziba komisji mieści się w siedzibie izby notarialnej.
- § 2. Minister Sprawiedliwości jest organem wyższego stopnia w stosunku do komisji.
- § 3. Egzamin konkursowy polega na sprawdzeniu wiedzy kandydata na aplikanta notarialnego, zwanego dalej „kandydatem”, z zakresu prawa: konstytucyjnego, cywilnego, postępowania cywilnego, gospodarczego, spółek prawa handlowego, pracy i ubezpieczeń społecznych, rodzinnego i opiekuńczego, administracyjnego, postępowania administracyjnego, finansowego, europejskiego, prywatnego międzynarodowego, ustroju sądów, samorządu notarialnego i innych organów ochrony prawnej działających w Rzeczypospolitej Polskiej, a także warunków wykonywania zawodu notariusza i etyki tego zawodu.
- § 4. Egzamin konkursowy przeprowadza się raz w roku, w terminie wyznacz-

nym przez Ministra Sprawiedliwości, nie później niż do 30 września, przed rozpoczęciem roku szkoleniowego, równocześnie w tym samym dniu w Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem § 5.

§ 5. W wypadku zaistnienia zdarzenia losowego uniemożliwiającego przeprowadzenie egzaminu konkursowego przez daną komisję w terminie, o którym mowa w § 4, Minister Sprawiedliwości wyznacza dodatkowy termin przeprowadzenia egzaminu konkursowego przez tę komisję. Przepisy art. 71c § 4—7 stosuje się odpowiednio.

Art. 71c. § 1. Minister Sprawiedliwości każdego roku powołuje pięcioosobowy zespół do przygotowania pytań na egzamin konkursowy dla kandydatów, zwany dalej „zespołem konkursowym”.

§ 2. W skład zespołu konkursowego wchodzi 5 osób, w tym 3 przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości oraz 2 przedstawicieli delegowanych przez Krajową Radę Notarialną.

§ 3. Przewodniczący zespołu konkursowego, wyznaczony przez Ministra Sprawiedliwości spośród jego przedstawicieli, kieruje pracami zespołu oraz określa tryb pracy zespołu.

§ 4. Zespół konkursowy przygotowuje jeden zestaw pytań w formie testu wyboru na egzamin konkursowy dla kandydatów.

§ 5. Każda rada izby notarialnej może zgłosić zespołowi konkursowemu, za pośrednictwem przewodniczącego zespołu, propozycję pytań.

§ 6. Zespół konkursowy sporządza zestaw pytań na potrzebę egzaminu konkursowego, mając na uwadze konieczność zapewnienia jednako-owego poziomu sprawdzenia wiedzy kandydatów.

§ 7. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej, określi, w drodze rozporządzenia, sposób zgłaszania propozycji pytań, przygotowywania, przechowywania oraz przekazywania komisjom pytań na egzamin konkursowy, mając na uwadze konieczność zabezpieczenia tych pytań przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.

Art. 71d. § 1. W terminie do dnia 30 czerwca każdego roku Minister Sprawiedliwo-

ści zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim i Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198, z późn. zm.⁹⁾), zwanym dalej „Biuletynem”, ogłoszenie o egzaminie konkursowym, w którym podaje w szczególności:

- 1) termin złożenia zgłoszenia o przystąpieniu do egzaminu konkursowego na aplikację notarialną, zwanego dalej „zgłoszeniem”,
- 2) adres siedziby komisji,
- 3) termin przeprowadzenia egzaminu konkursowego,
- 4) wysokość opłaty konkursowej, o której mowa w art. 71e § 1.

§ 2. Zgłoszenie, o którym mowa w § 1 pkt 1, powinno zawierać:

- 1) wniosek o dopuszczenie do egzaminu konkursowego,
- 2) kwestionariusz osobowy,
- 3) życiorys,
- 4) oryginał albo urzędowy odpis dyplomu ukończenia wyższych studiów prawnych w Polsce i uzyskania tytułu magistra lub zagranicznych studiów prawnych uznanych w Polsce albo zaświadczenie o zdaniu egzaminu magisterskiego,
- 5) informację o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego opatrzoną datą nie wcześniejszą niż miesiąc przed jej złożeniem,
- 6) 2 zdjęcia.

§ 3. Zgłoszenie powinno być złożone przez kandydata najpóźniej 45 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu konkursowego, do komisji, o której mowa w § 1 pkt 2.

§ 4. Jeżeli zgłoszenie nie spełnia wymagań formalnych określonych w § 2, przewodniczący komisji wzywa kandydata listem poleconym do usunięcia braków w trybie przepisu art. 64 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 5. O pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania przewodniczący komisji zawiadamia kandydata listem

⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565 i Nr 132, poz. 1110.

poleconym za poświadczeniem odbioru.

§ 6. W wypadku nieuiszczenia przez kandydata opłaty za udział w egzaminie konkursowym, przewodniczący komisji wzywa go w trybie określonym w § 4, do uiszczenia opłaty w terminie 7 dni.

§ 7. Jeżeli kandydat pomimo wezwania, o którym mowa w § 6, nie uiszcza opłaty za udział w egzaminie konkursowym, przewodniczący komisji wydaje postanowienie o zwrocie zgłoszenia. Na postanowienie to przysługuje zażalenie do Ministra Sprawiedliwości.

§ 8. Jeżeli zgłoszenie zostało złożone po terminie, o którym mowa w § 3, przewodniczący komisji wydaje decyzję odmawiającą dopuszczenia kandydata do udziału w egzaminie konkursowym. Od decyzji tej przysługuje odwołanie do Ministra Sprawiedliwości.

§ 9. O terminie i miejscu przeprowadzenia egzaminu konkursowego przewodniczący komisji zawiadamia kandydata, który został zakwalifikowany do udziału w egzaminie konkursowym, listem poleconym za poświadczeniem odbioru, co najmniej 14 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu konkursowego.

Art. 71e. § 1. Kandydat uiszcza opłatę za udział w egzaminie konkursowym, która stanowi dochód budżetu państwa.

§ 2. Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty — nie wyższą niż równowartość minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314), zwanego dalej „minimalnym wynagrodzeniem” — uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia egzaminu konkursowego.

Art. 71f. § 1. Minister Sprawiedliwości powołuje komisje spośród osób, których wiedza, doświadczenie i autorytet dają rękojmię prawidłowego przebiegu egzaminu konkursowego.

§ 2. Komisja składa się z siedmiu członków. W skład komisji wchodzi:

1) czterech przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości; przedstawicielem Ministra Sprawiedliwości może być także, po wyrażeniu zgody, sędzia albo sędzia w stanie spoczynku,

2) dwaj przedstawiciele delegowani przez Krajową Radę Notarialną,

3) jeden pracownik naukowy, naukowo-dydaktyczny lub dydaktyczny na wydziale prawa w szkole wyższej w Rzeczypospolitej Polskiej lub w Polskiej Akademii Nauk i posiadający co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego z zakresu nauk prawnych.

§ 3. Osoby, o których mowa w § 2 pkt 1 i 3, nie mogą być notariuszami.

§ 4. Minister Sprawiedliwości wyznacza przewodniczącego komisji spośród swoich przedstawicieli.

§ 5. Kadencja komisji trwa 2 lata.

§ 6. Nieoddelegowanie przedstawicieli do pracy w komisji przez obowiązany organ lub niestawiennictwo członka komisji nie wstrzymuje prac komisji.

§ 7. Członkom komisji przysługuje zwrot kosztów podróży i noclegów na zasadach określonych w przepisach dotyczących należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

§ 8. Członkowi komisji niebędącemu pracownikiem administracji rządowej przysługuje wynagrodzenie za pracę związaną z udziałem w komisji.

§ 9. Właściwe izby notarialne zapewniają obsługę administracyjną i techniczną działalności komisji, w tym przeprowadzanie egzaminów konkursowych i egzaminów notarialnych jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

§ 10. Ze środków przekazanych w trybie, o którym mowa w § 9, właściwe rady pokrywają koszty przeprowadzenia egzaminów konkursowych i egzaminów notarialnych oraz wydatki związane z działalnością komisji.

§ 11. Wydatki związane z działalnością komisji, w tym z przeprowadzeniem egzaminów konkursowych i egzaminów notarialnych oraz wynagro-

dzenie członków komisji, pokrywane są z części budżetu państwa pozostającej w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.

§ 12. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej, określi w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i termin zgłaszania kandydatów na członków komisji oraz powoływania i odwoływania członków komisji,
- 2) rodzaj dokumentów, o których mowa w art. 74a § 4 pkt 3—5,
- 3) wysokość wynagrodzenia członków komisji w wymiarze nie większym niż miesięczne wynagrodzenie zasadnicze sędziego sądu okręgowego w pierwszej stawce awansowej,
- 4) szczegółowy tryb i sposób przeprowadzania egzaminu konkursowego i notarialnego, w szczególności:
  - a) sposób działania komisji,
  - b) sposób zorganizowania obsługi administracyjnej i technicznej komisji przez rady izb notarialnych, w tym sposób i tryb przekazywania środków, sprawowania nadzoru nad ich wydatkowaniem i rozliczania wydatków związanych z tą obsługą — uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia naboru na aplikację i przebiegu egzaminu konkursowego oraz zapewnienia zachowania bezstronności pracy komisji.

Art. 71g. § 1. Członkostwo w komisji wygasa w przypadku śmierci członka komisji.

§ 2. Minister Sprawiedliwości odwołuje członka komisji w przypadku:

- 1) złożenia rezygnacji,
- 2) choroby trwale uniemożliwiającej sprawowanie przez niego funkcji członka komisji,
- 3) niespełnienia warunków, o których mowa w art. 71f § 2,
- 4) niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków, z tym że odwołanie członka komisji, o którym mowa w art. 71f § 2 pkt 2, następuje za zgodą Krajowej Rady Notarialnej,
- 5) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyśl-

ne ścigane z oskarżenia publicznego.

§ 3. Minister Sprawiedliwości może odwołać członka komisji w przypadku wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w związku z podejrzeniem o popełnienie przez niego przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego.

§ 4. Wygaśnięcie członkostwa lub odwołanie członka ze składu komisji w czasie trwania postępowania konkursowego nie wstrzymuje prac komisji.

§ 5. W wypadku wygaśnięcia członkostwa lub odwołania członka komisji przed upływem kadencji, Minister Sprawiedliwości powołuje w terminie 7 dni nowego członka na okres do końca kadencji, z zastrzeżeniem art. 71f § 2.

§ 6. Członek komisji powołany na pełną kadencję może być powołany ponownie tylko raz, jednak nie na kadencję przypadającą bezpośrednio po upływie kadencji, w której po raz pierwszy zasiadał w składzie komisji.

Art. 71h. § 1. Z prac komisji na czas przeprowadzania egzaminu konkursowego podlega wyłączeniu członek komisji, jeżeli kandydat zakwalifikowany do egzaminu konkursowego jest:

- 1) jego małżonkiem,
- 2) osobą pozostającą z nim w stosunku:
  - a) pokrewieństwa albo powinowactwa do drugiego stopnia,
  - b) przysposobienia,
- 3) osobą pozostającą z nim we wspólnym pożyciu,
- 4) osobą pozostającą wobec niego w stosunku zależności służbowej.

§ 2. Powody wyłączenia trwają mimo ustania małżeństwa lub przysposobienia.

§ 3. Członkowie komisji przed rozpoczęciem egzaminu konkursowego składają pisemne oświadczenia, iż nie pozostają z żadnym z kandydatów zakwalifikowanych do egzaminu konkursowego w stosunku, o którym mowa w § 1.

§ 4. Podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy w oświadczeniu, o którym mowa w § 3, powoduje odpowiedzialność na podstawie art. 233 § 1 Kodeksu karnego.

Art. 71i. § 1. Egzamin konkursowy odbywa się w obecności co najmniej trzech członków komisji.

§ 2. Nieobecność kandydata podczas egzaminu konkursowego, bez względu na jej przyczynę, uważa się za odstąpienie od udziału w egzaminie konkursowym.

§ 3. Kandydaci podczas egzaminu konkursowego nie mogą korzystać z tekstów aktów prawnych, komentarzy, orzecznictwa oraz innej pomocy, a także nie mogą posiadać urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.

Art. 71j. § 1. Egzamin konkursowy polega na rozwiązaniu testu składającego się z zestawu 250 pytań zawierających po trzy propozycje odpowiedzi, z których tylko jedna jest prawidłowa. Kandydat może wybrać tylko jedną odpowiedź. Za każdą prawidłową odpowiedź kandydat uzyskuje 1 punkt.

§ 2. Test sprawdza komisja w składzie, który przeprowadza egzamin konkursowy.

§ 3. Pozytywny wynik z egzaminu konkursowego otrzymuje kandydat, który uzyskał z testu co najmniej 190 punktów.

§ 4. Z przebiegu egzaminu konkursowego sporządza się niezwłocznie protokół, który podpisują członkowie komisji uczestniczący w egzaminie konkursowym. Członkowie komisji mogą zgłaszać uwagi do protokołu.

§ 5. Przewodniczący komisji przesyła Ministrowi Sprawiedliwości protokół w terminie 7 dni od dnia sporządzenia.

Art. 71k. § 1. Po przeprowadzeniu egzaminu konkursowego komisja ustala wynik kandydata w drodze uchwały. Komisja ogłasza wyniki egzaminu konkursowego.

§ 2. Od uchwały komisji służy kandydaci odwołanie dotyczące wyniku jego egzaminu do Ministra Sprawiedliwości.

§ 3. Minister Sprawiedliwości zawiadamia radę izb notarialnych o wynikach egzaminu konkursowego oraz publikuje w Biuletynie listę osób, które uzyskały pozytywny wynik z egzaminu.”;

17) w art. 72 dotychczasowa treść otrzymuje oznaczenie § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Aplikantowi, który odbył aplikację notarialną, o której mowa w § 1, rada właściwej izby notarialnej wydaje zaświadczenie o odbyciu aplikacji notarialnej.”;

18) po art. 72 dodaje się art. 72a w brzmieniu:

„Art. 72a. § 1. Aplikacja notarialna jest odpłatna.

§ 2. Szkolenie aplikantów notarialnych pokrywane jest z opłat wnoszonych przez aplikantów do właściwej izby notarialnej.

§ 3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej, określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty rocznej, kierując się koniecznością zapewnienia aplikantom właściwego poziomu wykształcenia, przy czym wysokość tej opłaty nie może być wyższa niż sześciokrotność minimalnego wynagrodzenia.

§ 4. Rada izby notarialnej może zwolnić aplikanta notarialnego od ponoszenia opłaty, o której mowa w § 3, w całości lub w części, a także odroczyć jej płatność lub rozłożyć ją na raty.

§ 5. W wypadku podjęcia uchwały o zwolnieniu aplikanta notarialnego od ponoszenia opłaty w całości lub w części, koszty szkolenia tego aplikanta pokrywane są, proporcjonalnie do wysokości zwolnienia, ze środków własnych właściwej izby notarialnej.”;

19) art. 74 otrzymuje brzmienie:

„Art. 74. § 1. Egzamin notarialny przeprowadzają komisje, o których mowa w art. 71b. Przepisy art. 71h stosuje się odpowiednio.

§ 2. Do egzaminu notarialnego może przystąpić osoba, która ukończyła aplikację notarialną i otrzymała zaświadczenie o jej odbyciu, oraz osoba, o której mowa w art. 12 § 2.

§ 3. Egzamin notarialny polega na sprawdzeniu przygotowania prawniczego osoby przystępującej do egzaminu notarialnego, zwanej dalej „zdającym”, do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu notariusza, w tym wiedzy i umiejętności jej praktycznego zastosowania z zakresu prawa: konstytucyjnego, cywilnego, postępowania cywilnego, gospodarczego, spółek prawa handlowego, pracy i ubezpieczeń społecznych, rodzinnego i opiekuńczego, administracyjnego, postępowania administracyjne-

go, finansowego, europejskiego, prywatnego międzynarodowego, ustroju sądów, samorządu notarialnego i innych organów ochrony prawnej działających w Rzeczypospolitej Polskiej, a także warunków wykonywania zawodu notariusza i etyki tego zawodu.

- § 4. Egzamin notarialny składa się z części pisemnej i ustnej. Przepisy art. 71i § 1 i 2 stosuje się odpowiednio.
- § 5. Egzamin notarialny przeprowadza się raz w roku w terminie wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości, nie później niż do dnia 30 czerwca. Część pisemna i ustna egzaminu rozpoczyna się równocześnie w tych samych dniach w Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis art. 71b § 5 stosuje się odpowiednio.
- § 6. Minister Sprawiedliwości sporządza w każdym roku zestaw pytań i tematów na potrzeby egzaminu notarialnego przeprowadzanego w terminie, o którym mowa w § 5.
- § 7. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej, określi, w drodze rozporządzenia, sposób przygotowywania, przechowywania oraz przekazywania komisjom pytań i tematów na egzamin notarialny, mając na uwadze konieczność zabezpieczenia tych pytań i tematów przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.”;

20) po art. 74 dodaje się art. 74a—74i w brzmieniu:

„Art. 74a. § 1. W terminie do dnia 28 lutego każdego roku Minister Sprawiedliwości zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim i w Biuletynie ogłoszenie o egzaminie notarialnym, w którym podaje w szczególności:

- 1) termin złożenia wniosku o dopuszczenie do egzaminu notarialnego, zwanego dalej „wnioskiem”,
- 2) adres siedziby komisji,
- 3) termin przeprowadzenia przez komisję części pisemnej i ustnej egzaminu notarialnego,
- 4) wysokość opłaty egzaminacyjnej, o której mowa w art. 74b § 1.

§ 2. Aplikanci notarialni, którzy odbyli aplikację notarialną przeprowadzaną przez radę właściwej izby notarialnej, oraz osoby, o których mowa w art. 12 § 2, zamieszkałe na terenie właściwości komisji, mogą złożyć w jej siedzibie wnioski.

§ 3. Osoba, która odbyła aplikację notarialną, dołącza do wniosku zaświadczenie o odbyciu aplikacji notarialnej.

§ 4. Osoby, o których mowa w art. 12 § 2, dołączają do wniosku odpowiednio następujące dokumenty:

- 1) kwestionariusz osobowy,
- 2) życiorys,
- 3) dokument zaświadczący uzyskanie stopnia naukowego doktora nauk prawnych lub zdanie odpowiednio egzaminu: sędziowskiego, prokuratorskiego, adwokackiego lub radcowskiego,
- 4) dokumenty zaświadczające co najmniej 5-letni okres zatrudnienia lub wykonywania usług, o którym mowa w art. 12 § 2, odpowiednio na stanowiskach:
  - a) związanych ze stosowaniem lub tworzeniem prawa,
  - b) referendarza sądowego lub asystenta sędziego,
- 5) dokumenty zaświadczające co najmniej 5-letni okres prowadzenia działalności gospodarczej, o której mowa w art. 12 § 2 pkt 4,
- 6) oryginał dyplomu ukończenia wyższych studiów prawniczych w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskania tytułu magistra lub zagranicznych studiów prawniczych uznanych w Rzeczypospolitej Polskiej albo jego urzędowy odpis,
- 7) informację o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego, opatrzoną datą nie wcześniejszą niż miesiąc przed jej złożeniem,
- 8) 2 zdjęcia.

§ 5. Wniosek powinien być złożony najpóźniej w terminie 45 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu notarialnego. Przepisy art. 71d § 4—9 stosuje się odpowiednio.

§ 6. Rada izby notarialnej, każdego roku, nie później niż do dnia 30 kwietnia, przekazuje właściwej terytorialnie komisji listę osób, które ukończyły aplikację notarialną.

Art. 74b. § 1. Kandydat uiszcza opłatę egzaminacyjną za udział w egzaminie notarialnym, która stanowi dochód budżetu państwa.

§ 2. Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty egzamina-

cyjnej — nie wyższą niż równowartość minimalnego wynagrodzenia — uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia egzaminu notarialnego.

Art. 74c. Pracownikowi przysługuje prawo do płatnego urlopu, w wymiarze 30 dni kalendarzowych, na przygotowanie się do egzaminu notarialnego oraz zwolnienie od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia w celu uczestniczenia w egzaminie konkursowym i notarialnym.

Art. 74d. § 1. W części pisemnej egzaminu notarialnego zdający na podstawie opisanego przypadku (casusu) opracowuje dwa projekty aktów notarialnych oraz opinię prawną na podstawie przedstawionego problemu prawnego.

§ 2. Podczas części pisemnej egzaminu notarialnego zdający może korzystać z tekstów aktów prawnych i komentarzy oraz orzecznictwa. Zdający nie może posiadać urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.

Art. 74e. § 1. Ocena każdego tematu z części pisemnej egzaminu notarialnego dokonywana jest przy zastosowaniu skali od 0 do 20 punktów. Za część pisemną zdający może otrzymać nie więcej niż 60 punktów. Pozytywną ocenę z części pisemnej egzaminu notarialnego otrzymuje zdający, który uzyskał co najmniej 35 punktów.

§ 2. Oceny tematów opracowanych przez zdającego w części pisemnej egzaminu notarialnego dokonują niezależnie od siebie dwaj członkowie komisji. Każdy z nich wystawia na piśmie łączną ocenę zawierającą liczbę punktów wraz z uzasadnieniem i przekazuje ją niezwłocznie przewodniczącemu komisji. Liczba punktów, które otrzymuje zdający z egzaminu pisemnego, jest średnią ocen wystawionych przez członków komisji za poszczególne tematy.

§ 3. Przewodniczący komisji przechowuje dokumenty zawierające oceny wystawione przez członków komisji.

Art. 74f. § 1. Zdający, który uzyskał pozytywną ocenę z części pisemnej egzaminu notarialnego, przystępuje do części ustnej egzaminu. Przepis art. 71i § 3 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Zdający w części ustnej egzaminu notarialnego odpowiada na wybra-

ny przez siebie losowo zestaw składający się z 8 pytań.

§ 3. Odpowiedzi zdającego na pytania oceniane są oddzielnie przez każdego z członków komisji przy zastosowaniu skali od 0 do 5 punktów, a zdający nie może uzyskać więcej niż 5 punktów. Za część ustną egzaminu notarialnego zdający nie może łącznie otrzymać więcej niż 40 punktów.

§ 4. Członkowie komisji przekazują niezwłocznie przewodniczącemu komisji pisemnie sporządzone oceny odpowiedzi, o których mowa w § 3. Przepis art. 74e § 3 stosuje się odpowiednio.

§ 5. Komisja ustala liczbę punktów uzyskaną przez poszczególnych zdających w trakcie ustnego egzaminu notarialnego, która stanowi sumę średnich arytmetycznych liczby punktów przyznanych przez każdego z członków komisji danemu zdającemu za poszczególne pytania.

Art. 74g. Pozytywny wynik z egzaminu notarialnego otrzymuje zdający, który uzyskał łącznie za część pisemną i ustną egzaminu co najmniej 70 punktów.

Art. 74h. § 1. Z przebiegu egzaminu notarialnego sporządza się niezwłocznie protokół, który podpisują członkowie komisji uczestniczący w egzaminie notarialnym. Członkowie komisji mogą zgłaszać uwagi do protokołu.

§ 2. Przewodniczący komisji przesyła Ministrowi Sprawiedliwości protokół w terminie 7 dni od dnia jego sporządzenia.

Art. 74i. § 1. Po przeprowadzeniu egzaminu notarialnego komisja ustala wynik zdającego w drodze uchwały. Komisja ogłasza wyniki egzaminu notarialnego.

§ 2. Od uchwały komisji służy zdającemu odwołanie dotyczące wyniku jego egzaminu do Ministra Sprawiedliwości.

§ 3. Minister Sprawiedliwości zawiadamia rady izb notarialnych o wynikach egzaminu notarialnego oraz publikuje w Biuletynie listę osób, które uzyskały pozytywny wynik z egzaminu.

§ 4. Uchwała komisji o pozytywnym wyniku z egzaminu notarialnego stano-

wi podstawę do ubiegania się o nominowanie na stanowisko asesora notarialnego.”;

21) art. 75 otrzymuje brzmienie:

„Art. 75. Minister Sprawiedliwości, po uzgodnieniu z Krajową Radą Notarialną, określi, w drodze rozporządzenia, organizację aplikacji notarialnej.”;

22) w art. 78 zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

„Do aplikantów i asesorów notarialnych stosuje się przepisy art. 18 i 19 oraz przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej notariuszy z następującymi zmianami:”.

Art. 4. W ustawie z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 126, poz. 1069, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 oraz z 2005 r. Nr 150, poz. 1240) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do postępowania i uchwał podejmowanych przez okręgową radę adwokacką w przedmiocie wpisu na listę lub skreślenia z niej stosuje się odpowiednio art. 12, 46, 68 i 69 oraz przepisy działu VI ustawy z dnia 26 maja 1982 r. — Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1058, z późn. zm.¹⁰⁾). Do postępowań i uchwał podejmowanych przez radę okręgową izby radców prawnych w przedmiocie wpisu na listę lub skreślenia z niej stosuje się odpowiednio przepisy art. 29, 29¹, 31 i 31¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1059, z późn. zm.¹¹⁾).”;

2) art. 26 otrzymuje brzmienie:

„Art. 26. 1. Test umiejętności dla kandydatów, którzy ubiegają się o wpis na listę adwokatów, przeprowadzają komisje egzaminacyjne, o których mowa w art. 75a ustawy z dnia 26 maja 1982 r. — Prawo o adwokaturze, a dla kandydatów, którzy ubiegają się o wpis na listę radców prawnych — komisje egzaminacyjne, o których mowa w art. 33¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych.

2. Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, ustala regulamin przeprowadzania testu umiejętności dla kandydatów ubiegających się o wpis

na listę adwokatów albo radców prawnych.”;

3) uchyla się art. 27.

Art. 5. Aplikanci adwokaccy, radcowscy i notarialni, których termin egzaminu zawodowego przypada w 2005 r., przystępują do egzaminu na dotychczasowych zasadach.

Art. 6. 1. W 2005 r. nabór na aplikację adwokacką, w drodze egzaminu konkursowego, przeprowadzają okręgowe rady adwokackie równocześnie w tym samym dniu w Rzeczypospolitej Polskiej, w terminie wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości, z zastrzeżeniem ust. 20. Informację o terminie egzaminu konkursowego Minister Sprawiedliwości zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim i Biuletynie Informacji Publicznej.

2. Udział w postępowaniu konkursowym jest odpłatny.

3. Opłata za udział w egzaminie konkursowym wnoszona jest do właściwej okręgowej rady adwokackiej i stanowi jej dochód. Wysokość opłaty stanowi równowartość minimalnego wynagrodzenia za pracę.

4. Naczelna Rada Adwokacka powołuje zespół do przygotowania pytań na egzamin konkursowy dla kandydatów na aplikantów adwokackich, zwany dalej „zespołem”.

5. W skład zespołu wchodzi pięć osób, w tym przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości oraz wyznaczony członek Naczelnej Rady Adwokackiej jako przewodniczący zespołu.

6. Przewodniczący zespołu kieruje pracami zespołu oraz określa tryb pracy zespołu.

7. Obsługę administracyjno-techniczną zespołu zapewnia Naczelna Rada Adwokacka.

8. Koszty przygotowania pytań oraz obsługi zespołu ponoszą okręgowe rady adwokackie.

9. Każda okręgowa rada adwokacka może zgłaszać zespołowi, za pośrednictwem przewodniczącego zespołu, propozycje pytań konkursowych.

10. Zespół przygotowuje jeden zestaw pytań w formie testu wyboru.

11. Przewodniczący zespołu zapewni poufność przy przygotowywaniu, przechowywaniu i przekazywaniu pytań właściwym komisjom.

12. Okręgowa rada adwokacka powołuje komisję konkursową do przeprowadzenia egzaminu konkursowego dla kandydatów na aplikantów adwokackich, zwaną dalej „komisją”.

13. W skład komisji wchodzi trzech adwokatów, będących członkami danej izby adwokackiej, oraz dwóch przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości.

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1069 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152, z 2004 r. Nr 34, poz. 303, Nr 62, poz. 577 i Nr 202, poz. 2067 oraz z 2005 r. Nr 163, poz. 1361.

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1069 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152, z 2004 r. Nr 34, poz. 303, Nr 62, poz. 577 i Nr 202, poz. 2067 oraz z 2005 r. Nr 163, poz. 1361.

14. Przedstawicielem Ministra Sprawiedliwości może być także, po wyrażeniu zgody, sędzia albo sędzia w stanie spoczynku lub prokurator albo prokurator w stanie spoczynku.

15. Minister Sprawiedliwości wyznacza przewodniczącego komisji spośród swoich przedstawicieli.

16. Jeżeli wymaga tego potrzeba wynikająca z liczby kandydatów zgłaszających się do egzaminu konkursowego, okręgowa rada adwokacka powołuje odpowiednio większą liczbę komisji, przy zastosowaniu zasad określonych w ust. 12—15.

17. Za udział w pracach zespołu i komisji przysługuje wynagrodzenie.

18. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 17, dla przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości ustala się w wysokości wynagrodzenia przysługującego członkom komisji egzaminacyjnej za przeprowadzenie konkursu na stanowisko aplikanta sądowego i prokuratorzkiego, a koszty wynagrodzenia pokrywane są z części budżetu pozostającej w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.

19. Okręgowa rada adwokacka ponosi koszty związane z działaniem komisji oraz zapewnia jej obsługę administracyjno-techniczną.

20. Okręgowa rada adwokacka zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w swojej siedzibie ogłoszenie o egzaminie konkursowym, nie później niż 75 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu konkursowego.

21. Termin zgłaszania się kandydatów do egzaminu konkursowego wynosi 45 dni od dnia ogłoszenia o egzaminie konkursowym, o którym mowa w ust. 20.

22. Jeżeli zgłoszenie nie spełnia wymogów formalnych określonych w art. 75c ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 1, dziekan okręgowej rady adwokackiej wzywa kandydata listem poleconym do usunięcia braków w terminie 7 dni z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie zgłoszenia bez rozpoznania.

23. O pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania okręgowa rada adwokacka zawiadamia kandydata pisemnie, za poświadczeniem odbioru.

24. W przypadku nieuiszczenia przez kandydata opłaty za udział w egzaminie konkursowym, dziekan okręgowej rady adwokackiej wzywa go, w trybie określonym w ust. 22, do uiszczenia tej opłaty w terminie 7 dni.

25. Jeżeli kandydat pomimo wezwania, o którym mowa w ust. 24, nie uiszczył opłaty za udział w egzaminie konkursowym, okręgowa rada adwokacka podejmuje uchwałę o zwrocie zgłoszenia. Od uchwały tej przysługuje odwołanie do Naczelnej Rady Adwokackiej.

26. Jeżeli kandydat nie spełnia warunków określonych w art. 65 pkt 1—3 ustawy, o której mowa w art. 1, lub zgłoszenie zostało złożone po terminie, o którym mowa w ust. 21, okręgowa rada adwokacka podejmuje uchwałę odmawiającą dopuszczenia kandydata do udziału w egzaminie konkursowym. Od uchwały tej przysługuje odwołanie do Naczelnej Rady Adwokackiej.

27. W 2005 r. do przeprowadzenia egzaminu konkursowego na aplikację adwokacką stosuje się odpowiednio przepisy art. 75a ust. 3, art. 75g—75i oraz art. 75j ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1.

Art. 7. 1. W 2005 r. nabór na aplikację radcowską, w drodze egzaminu konkursowego, przeprowadzają rady okręgowej izby radców prawnych równocześnie w tym samym dniu w Rzeczypospolitej Polskiej, w terminie wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości, z zastrzeżeniem ust. 20. Informację o terminie egzaminu konkursowego Minister Sprawiedliwości zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim i Biuletynie Informacji Publicznej.

2. Udział w postępowaniu konkursowym jest odpłatny.

3. Opłata za udział w egzaminie konkursowym wnoszona jest do właściwej rady okręgowej izby radców prawnych i stanowi jej dochód. Wysokość opłaty stanowi równowartość minimalnego wynagrodzenia za pracę.

4. Krajowa Rada Radców Prawnych powołuje zespół do przygotowania pytań na egzamin konkursowy dla kandydatów na aplikantów radcowskich, zwany dalej „zespołem”.

5. W skład zespołu wchodzi pięć osób, w tym przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości oraz wyznaczony członek Krajowej Rady Radców Prawnych jako przewodniczący zespołu.

6. Przewodniczący zespołu kieruje pracami zespołu oraz określa tryb pracy zespołu.

7. Obsługę administracyjno-techniczną zespołu zapewnia Krajowa Rada Radców Prawnych.

8. Koszty przygotowania pytań oraz obsługi zespołu ponoszą rady okręgowych izb radców prawnych.

9. Każda rada okręgowej izby radców prawnych może zgłaszać zespołowi, za pośrednictwem przewodniczącego zespołu, propozycje pytań konkursowych.

10. Zespół przygotowuje jeden zestaw pytań w formie testu wyboru.

11. Przewodniczący zespołu zapewni poufność przy przygotowywaniu, przechowywaniu i przekazywaniu pytań właściwym komisjom.

12. Rada okręgowej izby radców prawnych powołuje komisję konkursową do przeprowadzenia egzaminu konkursowego dla kandydatów na aplikantów radcowskich, zwaną dalej „komisją”.

13. W skład komisji wchodzi trzech radców prawnych, będących członkami danej izby radców prawnych, oraz dwóch przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości.

14. Przedstawicielem Ministra Sprawiedliwości może być także, po wyrażeniu zgody, sędzia albo sędzia w stanie spoczynku lub prokurator albo prokurator w stanie spoczynku.

15. Minister Sprawiedliwości wyznacza przewodniczącego komisji spośród swoich przedstawicieli.

16. Jeżeli wymaga tego potrzeba wynikająca z liczby kandydatów zgłaszających się do egzaminu konkursowego, rada okręgowej izby radców prawnych powołuje odpowiednio większą liczbę komisji, przy zastosowaniu zasad określonych w ust. 12—15.

17. Za udział w pracach zespołu i komisji przysuguje wynagrodzenie.

18. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 17, dla przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości ustala się w wysokości wynagrodzenia przysługującego członkom komisji egzaminacyjnej za przeprowadzenie konkursu na stanowisko aplikanta sądowego i prokuratorskiego, a koszty wynagrodzenia pokrywane są z części budżetu pozostającej w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.

19. Rada okręgowej izby radców prawnych ponosi koszty związane z działaniem komisji oraz zapewnia jej obsługę administracyjno-techniczną.

20. Rada okręgowej izby radców prawnych zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w swojej siedzibie ogłoszenie o egzaminie konkursowym, nie później niż 75 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu konkursowego

21. Termin zgłaszania się kandydatów do egzaminu konkursowego wynosi 45 dni od dnia ogłoszenia o egzaminie konkursowym, o którym mowa w ust. 20.

22. Jeżeli zgłoszenie nie spełnia wymogów formalnych określonych w art. 33² ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 2, dziekan rady okręgowej izby radców prawnych wzywa kandydata listem poleconym do usunięcia braków w terminie 7 dni z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie zgłoszenia bez rozpoznania.

23. O pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania rada okręgowej izby radców prawnych zawiadamia kandydata pisemnie, za poświadczeniem odbioru.

24. W przypadku nieuiszczenia przez kandydata opłaty za udział w egzaminie konkursowym, dziekan rady okręgowej izby radców prawnych wzywa go, w trybie określonym w ust. 22, do uiszczenia tej opłaty w terminie 7 dni.

25. Jeżeli kandydat pomimo wezwania, o którym mowa w ust. 24, nie uiszczył opłaty za udział w egzaminie konkursowym, rada okręgowej izby radców praw-

nych podejmuje uchwałę o zwrocie zgłoszenia. Od uchwały tej przysuguje odwołanie do Krajowej Rady Radców Prawnych.

26. Jeżeli kandydat nie spełnia warunków określonych w art. 24 ust. 1 pkt 1 i 3—5 ustawy, o której mowa w art. 2, lub zgłoszenie zostało złożone po terminie, o którym mowa w ust. 21, rada okręgowej izby radców prawnych podejmuje uchwałę odmawiającą dopuszczenia kandydata do udziału w egzaminie konkursowym. Od uchwały tej przysuguje odwołanie do Krajowej Rady Radców Prawnych.

27. W 2005 r. do przeprowadzenia egzaminu konkursowego na aplikację radcowską stosuje się odpowiednio przepisy art. 33¹ ust. 3, art. 33⁷—33⁹ i art. 33¹⁰ ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 2.

Art. 8. 1. W 2005 r. egzamin konkursowy na aplikację notarialną, w drodze egzaminu konkursowego, przeprowadza rada izby notarialnej równocześnie w tym samym dniu w Rzeczypospolitej Polskiej w terminie wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości, z zastrzeżeniem ust. 20. Informację o terminie egzaminu konkursowego Minister Sprawiedliwości zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim i Biuletynie Informacji Publicznej.

2. Udział w postępowaniu konkursowym jest odpłatny.

3. Opłata za udział w egzaminie konkursowym wnoszona jest do właściwej rady izby notarialnej i stanowi jej dochód. Wysokość opłaty stanowi równowartość minimalnego wynagrodzenia za pracę.

4. Krajowa Rada Notarialna powołuje zespół do przygotowania pytań na egzamin konkursowy dla kandydatów na aplikantów notarialnych, zwany dalej „zespołem”.

5. W skład zespołu wchodzi pięć osób, w tym przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości oraz wyznaczony członek Krajowej Rady Notarialnej jako przewodniczący zespołu.

6. Przewodniczący zespołu kieruje pracami zespołu oraz określa tryb pracy zespołu.

7. Obsługę administracyjno-techniczną zespołu zapewnia Krajowa Rada Notarialna.

8. Koszty przygotowania pytań oraz obsługi zespołu ponosi Krajowa Rada Notarialna.

9. Każda rada izby notarialnej może zgłaszać zespołowi, za pośrednictwem przewodniczącego zespołu, propozycje pytań konkursowych.

10. Zespół przygotowuje jeden zestaw pytań w formie testu wyboru.

11. Przewodniczący zespołu zapewni poufność przy przygotowywaniu, przechowywaniu i przekazywaniu pytań właściwym komisjom.

12. Rada izby notarialnej powołuje komisję konkursową do przeprowadzenia egzaminu konkursowego dla kandydatów na aplikantów notarialnych, zwaną dalej „komisją”.

13. W skład komisji wchodzi trzech notariuszy, będących członkami danej rady izby notarialnej, oraz dwóch przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości.

14. Przedstawicielem Ministra Sprawiedliwości może być także, po wyrażeniu zgody, sędzia albo sędzia w stanie spoczynku lub prokurator albo prokurator w stanie spoczynku.

15. Minister Sprawiedliwości wyznacza przewodniczącego komisji spośród swoich przedstawicieli.

16. Jeżeli wymaga tego potrzeba wynikająca z liczby kandydatów zgłaszających się do egzaminu konkursowego, rada izby notarialnej powołuje odpowiednio większą liczbę komisji, przy zastosowaniu zasad określonych w ust. 12—15.

17. Za udział w pracach zespołu i komisji przysługuje wynagrodzenie.

18. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 17, dla przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości ustala się w wysokości wynagrodzenia przysługującego członkom komisji egzaminacyjnej za przeprowadzenie konkursu na stanowisko aplikanta sądowego i prokuratorskiego, a koszty wynagrodzenia pokrywane są z części budżetu pozostającej w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.

19. Rada izby notarialnej ponosi koszty związane z działaniem komisji oraz zapewnia jej obsługę administracyjno-techniczną.

20. Rada izby notarialnej zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w swojej siedzibie ogłoszenie o egzaminie konkursowym, nie później niż 75 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu konkursowego.

21. Termin zgłaszania się kandydatów do egzaminu konkursowego wynosi 45 dni od dnia ogłoszenia o egzaminie konkursowym, o którym mowa w ust. 20.

22. Jeżeli zgłoszenie nie spełnia wymogów formalnych określonych w art. 71d § 2 ustawy, o której mowa w art. 3, prezes rady izby notarialnej wzywa kandydata listem poleconym do usunięcia braków w terminie 7 dni z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie zgłoszenia bez rozpoznania.

23. O pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania rada izby notarialnej zawiadamia kandydata pisemnie, za poświadczeniem odbioru.

24. W przypadku nieuiszczenia przez kandydata opłaty za udział w egzaminie konkursowym, prezes rady izby notarialnej wzywa go, w trybie określonym w ust. 22, do uiszczenia tej opłaty w terminie 7 dni.

25. Jeżeli kandydat pomimo wezwania, o którym mowa w ust. 24, nie uiścił opłaty za udział w egzaminie konkursowym, rada izby notarialnej podejmuje uchwałę o zwrocie zgłoszenia. Od uchwały tej przysługuje odwołanie do Krajowej Rady Notarialnej.

26. Jeżeli kandydat nie spełnia warunków określonych w art. 11 pkt 1—3 ustawy, o której mowa w art. 3, lub zgłoszenie zostało złożone po terminie, o którym mowa w ust. 21, prezes rady izby notarialnej wydaje decyzję odmawiającą dopuszczenia kandydata do udziału w egzaminie konkursowym. Od decyzji tej przysługuje odwołanie do Krajowej Rady Notarialnej.

27. W 2005 r. do przeprowadzenia egzaminu konkursowego na aplikację notarialną stosuje się odpowiednio przepisy art. 71b § 3, art. 71h—71j, art. 71k § 1 ustawy, o której mowa w art. 3.

Art. 9. Aplikacje adwokacka, radcowska i notarialne rozpoczęte w 2005 r. ulegają odpowiedniemu skróceniu, tak aby egzaminy: adwokacki, radcowski i notarialny w 2009 r. odbyły się w terminach określonych w ustawach, o których mowa odpowiednio w art. 1—3.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie 14 dni od dnia ogłoszenia, z tym że:

1) art. 1:

- a) pkt 7 lit. b w zakresie dodawanego w art. 66 ust. 1a,
- b) pkt 14 w zakresie dodawanego art. 75a ust. 1, 2, 4 i 5,
- c) pkt 15 w zakresie dodawanych art. 75b, 75c ust. 1 i ust. 3—9, art. 75d—75f, art. 75j ust. 2 i 3,
- d) pkt 19 i 20,

2) art. 2:

- a) pkt 6 lit. b,
- b) pkt 16 w zakresie dodawanych art. 33¹ ust. 1, 2, 4 i 5, art. 33², art. 33³ ust. 1 i ust. 3—9, art. 33⁴—33⁶ i art. 33¹⁰ ust. 2 i 3,
- c) pkt 19 i 20,

3) art. 3:

- a) pkt 3 w zakresie dodawanego art. 12 § 2,
- b) pkt 16 w zakresie dodawanych art. 71b § 1, 2, 4 i 5, art. 71c, art. 71d § 1 i § 3—9, art. 71e—71g, art. 71k § 2 i 3,
- c) pkt 19 i 20,

4) art. 4 pkt 2 i 3

— stosuje się od dnia 1 stycznia 2006 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*